

библейскія
повѣствованія
Ветхаго и Новаго
Завѣта

Алт.

3-762

БИБЛІЯДАГЫ КУУЧЫНДАР

ЈАНҢЫ КЕРЕЕС.

ИСУС ХРИСТОС КААН КУДАИБИСТИН
ЈЕРДЕ ЈҮРГЕНИ.

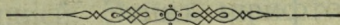
Библейскія повѣствованія

НОВАГО ЗАВѢТА.

Земная жизнь Господа нашего Иисуса Христа.

ИЗДАНИЕ ВТОРОЕ.

*Съ исправленіемъ и дополненіемъ перепечатан-
ное съ изданія 1864 г.*

ТОМСКЪ.

ТИПОГРАФІЯ ЕПАРХІАЛЬНАГО БРАТСТВА.

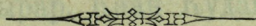
1901.

были помѣщены притчи Господа и нѣкоторыя чудеса Его, что здѣсь и дополняется заимствованіемъ перевода таковыхъ изъ Сборника Евангелій воскресныхъ, на литургіи чтомыхъ, напечатаннаго въ 1868 г.

Для исторіи Алтайскихъ переводовъ не лишнимъ считаемъ сказать, что въ настоящее время трудъ переводческой сталъ гораздо легче, чѣмъ прежде. Пишущій это помнить, какихъ трудовъ стоило приискивать слова для выраженія отвлеченныхъ понятій, особенно для передачи богословскихъ терминовъ. Теперь почти всѣ таковыя термины установились. Настоящему поколѣнію переводчиковъ нѣтъ надобности трудиться надъ приисканіемъ ихъ; ихъ трудъ и долгъ теперь состоитъ только въ томъ, чтобы держаться неуклонно вошедшихъ въ употребленіе терминовъ. Путемъ школы эти послѣдніе усвоиваются инородцами съ малыхъ лѣтъ и имѣють для нихъ значеніе священное. Припоминается намъ добрый совѣтъ, слышанный нами въ Александроневской лаврѣ отъ покойнаго о. Архимандрита Порфирія, въ послѣдствіи Епископа Чигиринскаго. Какъ ориенталистъ, съ свойственной ему увѣренностью онъ говорилъ намъ, что алтайскимъ миссіонерамъ нужно въ своихъ переводахъ возможно больше удерживать славянскіе термины нашего богослуженія, таковы на примѣръ: Троица, Богородица, Апостоль и т. п. Подобно тому, какъ въ славянскомъ богослуженіи удержались цѣлыя выраженія: Кирие елейсонъ; аксіось, исполла эти деспота. Это послужитъ, говоритъ онъ, вѣчнымъ памятникомъ того, что на Алтаѣ насаждена православная вѣра русскими проповѣдниками.

Для справки будущимъ историкамъ алтайскихъ переводовъ считаемъ не лишнимъ записать и слѣдующее. Первою напечатанною книгою на алтайскомъ языкѣ было „Послѣдованіе часовъ“ и одновременно съ ней „Земная жизнь Господа нашего Іисуса Христа“. Официальнымъ отвѣтственнымъ редакторомъ и цензоромъ былъ назначенъ опредѣленіемъ Св. Синода извѣстный тогда оріенталистъ Александръ Мурза-Казембекъ, изъ мусульманъ, принявшій христіанство; фактическимъ редакторомъ и корректоромъ былъ Алтайскій миссіонеръ І. М., который приносилъ Казембеку корректурные листы только для разрѣшительной надписи на печатаніе. Впослѣдствіи Казембекъ, какъ не понимающій Алтайскаго языка, отказался отъ званія редактора и цензора и весь трудъ отвѣтственности остался на миссіонерѣ. Въ 1869—1870 г. была напечатана грамматика Алтайскаго языка подъ редакціей Н. И. Ильминскаго и при сотрудничествѣ того-же миссіонера. Впослѣдствіи временно миссія пріобрѣла права имѣть собственную цензурную комиссію для алтайскихъ переводовъ и типографію для печатанія таковыхъ. Съ открытіемъ въ Томскѣ Епархіальной типографіи при Братствѣ Св. Димитрія, Миссія печатаетъ свои переводы въ этой послѣдней, оставляя открытіе собственной типографіи будущему времени, когда явится къ тому надобность и средства.

Е. М.

↓
Эмисіон Магазанд

**ИСУС ХРИСТОСТЫ КРЕСТЕГЕН ЮАННЫН
ТУУЛГАНЫ.**

РОЖДЕНИЕ ЮАННА КРЕСТИТЕЛЯ.

Кудайдын Уулы Исус Христос кижилерди аргалаирга тенгереден јерге тўжер ѳи једип келерде, Јудей јуртты билген Ирод-деп кааннын тужунда Захария-деп абыс јўрген. Анын эмегенинын ады Елизавета-деп болгон. Алар экилези Кудайды санап, ак кылынып јўргендер. Карыгынча алардын балазы јок болордо, Кудай биске бала бербей-јат теп, алар ачуланып јўргендер. Бир кўн Захария, еврей абыстарынын јангынча, Кудайга мўргў эдерге церквее кирерде, аа Кудайдын Ангелы кўрўнди. Захария, аны кўрўлў, коркуп паады. Айдарда, Ангел аа айткан: Захария! корукпа; сенин мўргўўн Кудайга јеткен: Елизавета эмегенин саа уул таап берер; анын адын Јоанн-деп адаирзын. Ол Каан Кудай алдында улу болор: аракы, кандый-даа эзириктў неме ичпес; энезинын ичинен чыгары-была аа Кудайдын Агару Тыны эбелип, ол кўп кижилерди Каан Кудай деп санандырар, Каан Кудайдын алдынан барып, Анын келер бажына кижилерди белендеир, теди. Айдарда Захария, Ангелдын айткан сўзин кайкап, аа

айтты: мен поо канип пүдеин? бис экилебис карган эминек, теди. Ангел аа айтты: мен Кудай алдында турган Гавриил-мин; пу сүгүнүштү жарды айдарга, Кудайдан илген эдем; мна, айткан сөзүмнин чыны чыкканча, сен тили жок болуп, унчукпай жүрерзин; ненин учун, десе, сөзиме пүдпеген учун; өи жеткенде, сөзимин чыны чигар, теди. Ангел мунип айдала, көрүнбей калды. Ол айткан боинча, Захарія тили жок болуп, эрмектеилбей жүре-берди. Анын кинде, паа Ангелдын айткан сөзи чин болуп, Елизавета уул тууп алды; туулган баланын адын адайтан өи једип келерде, Захарія бир јарчагаа, ол баланын ады Иоанн болзын-деп, чип-берген; аны чип берген боинча, анын тили чечилип, ол Кудайды алкап айтты: э Израилдын Каан Кудай! алкалу Сен эден; Сен озодон бери агару Пророкторына эбелип айтканынча, элди аргалаирга Аргалаачины іе-бергензин, теди. Мунип айдала, балазынын учурын чыгарып айткан: балам! сен Үстүни Кудайдын Пророгы-деп айдыларзын; сен Каан Кудайдын алдынан озо барып, Анын келер бажына кижилерди, килинчектерин кемзиндирип, пелендеп жүрерзин, теди. Пу Захаріянын айткан сөзин Кудай айттырган. Элди аргалаирга келеттен Кудай Уулынын келер бажына белендеирге, Кудай пу Захаріянын уулы Иоанды ійген. Иоанн Кудайдын айтканы-была, Израил калыка барып, элдин Аргалаачизы удабас келер-деп, Анын келер бажына беленденип, килинчектеригерди кемзинип айдыныгар-деп јарлап айдып жүрди. Ол анида јарлап айдып турганда, келер болгон Аргалаачи келди. Ол аргалаачи кем тезе? Кудайдын јаңыс туулган Уулы Исус Христос.

АГАРУҢ КЫС МАРИЯА АНГЕЛДЫҢ СҮТҮНЧИЛҮ
ЖАР АЙТКАНЫНЫҢ УЧУРЫ.

БЛАГОВѢЩЕНІЕ ПРЕСВЯТОЙ ДѢВѢ МАРИИ.

Кудайдын Улы, элди аргалайрга, тегерендег јерге тўжўп келеттен ѳи једерде, јудей јериндеги Назарет тең городто, Марія-деп, агару, бир кеми јок Кыз јўрген. Паа [Архангел Гавриил Захарія абыска Иоаннын туулаттанын айтканнаң-бери алты ай болгондо, ол-оқ Ангел, Иосиф-деп, бир карған ѳбѳгѳнгѳ кол туттырган агару Марія Кыска, Кудайдын јакыганы-была, кѳрўнеле, айтты: э Јакшылықту, сўгўнгин! Каан Кудай сенин-биле; ѳй кижилердин аразында сен алкалузын, теди. Айдарда, ол аны кѳрѳлѳ, айткан сѳзин кайкап, пу айтканы не болоттон-деп, сананып турған. Айдарда, Ангел айткан: Марія! корукпа: сен Кудайда јакшылыка киришкензин; муна сен барлу болуп, Уул туарзын, Анын адын Исус деп адаирзын; Ол улу болор, Ўстўни Кудайдын Уулы деп айдылар, теди. Айдарда, Марія Ангелга айтты: парған кижимди билбезимде, ол канип болоттон, теди. Аа Ангел айтты: Кудайдын Агару Тыны саа эбелип, Ўстўнинин кўчи сени кѳлѳбир; мунын учун туулаттан агару бала Кудайдын Уулы деп айдылар; муна, Елизавета тѳрѳгѳнинин туубас ичту тийтен эде; ол-доо, карған чагында, ичинде барлу болды; анан-бери алтынчи ай; Кудайдын неле сѳзи тек калбас, теди. Айдарда, Марія айтты: муна, мен Каан Кудайдын кулы-мин, сенин сѳзинче маа болгой, теди. Айдарда Ангел анан сала-берди. Марія тезе, Елизавета тѳрѳгѳни алты айлу деп, угада, аа туштажарга менгеј барды; уине киреле, эзенде-

жип турарда, Елизаветаның ичиндеги балазы сүгүнүп ойноды. Айдарда, Елизаветаа Кудайдын Агару Тыны эбелип. ол кый сала айдып тура берди: үй кижилердин аразында сен алкыштүзүн, ичиндегын-дее алкалу! Пу маа кайдан келди—не: Кудаймнын Энези маа келди! Эзендешкен үнүңкулагыма једерде, ичимдеги балам сүгүнүн ойноды: айтканга пүткен поюн кежиктүзүн, саа, дезе, Кудайдан айдылганынча болор, теди, Айдарда, Марія айтты: Тыным Каанды улуркадып-јат, сагыжыт Аргалаачи Кудайм деп сүгүнди. Анын кулы боимнын пазынганыма Анын көзи тийди: эмдиден ары ончо аймактар Мени јакшылап айдар. Күч Бои Мени улу этти, Анын ады агару, біяны корукандарына уктап ука; колынын күчүн көргүсти, јүрегинде улу сагыштуларды ол-ок сагыжы-была тоскырып-ійди. Күчүркегендерди ширезинен түжүрди, пазынчиктарды пиктетти; аштагандарды јакшылык-была толтырды, паиркагандарды куру салды: Авраамга, анын үренине чактын чака біяным полор-деп, адаларыбиска айтканын эзеп-алып, поинын уланы Израилды ойто јарадып-алды, теди. Марія төрөгөнинын үинде үч ай кирелү јүреле, ойто јанып келди.

ИСУС ХРИСТОСТЫН ТУУЛГАНЫ.

РОЖДЕСТВО ИСУСА ХРИСТА.

Исус Христостын туулаттан ол једип-келерде, Август-деп Каан, боинын билген јуртына, тын тозын бичитсин-деп, јакылган берген. Ол тушта Назарет

городтон агару Кыс Марія Иосиф-дең молжогон кижизи биле Виөлеем городко бичидерге келгендер. Виөлеемде кижикөп болуп, алар түжерге јер тапшай, јурт турган јеринин јанында, мал кидиреттен куйга одуланып түшкендер. Айдарда, Мариянын ай күни једип, ууру кирбей, түн ортозында, ол куйда бала тапты; анызын чуулайгеле, бичен салгышка јаттырызып койды. Ол тужунда, ананг рак эмес, мал күдүп турган күдүчилер пар болгон. Кенетин аларга Ангел көрүнүп келерде, Кудайдын улу јарыгы аларга јалыды; алар, муны көрөлө, коркуп-падылар. Ангел айткан: корукпагар, ончо элди сүгүндирер сүгүнчилү јар слерге айдып-турум: пүгүн Виөлеемде Христос Каан Аргалаачи слерге туулды; айткан сөзимнин билдизин мунаң көрөригер: слер ол туулган баланы пичен салгышта чуулу јатканын табарсаар, теди. Анида тура, теңеренин коинында көп Ангелдар көрүнүп, Кудайды мактап, сарнажа-бердилер: Үстүңиде Кудайга алкыш, јерде амыр, кижилерге биян болды, деп. Ангелдар, аниип айдала, көрүнбей-калдылар. Айдарда, күдүчилер үзери бойлоры айдышкандар: Ангелдын айдып-берген баланы Виөлеемге барып көрөлдөр, тештилер, Аниип айдыжала, күзеткен малын таштап, Виөлеемге баадылар; аа једеле, Иисус Баланын бичен салгышта јатканын көрдилер. Алар Аа бажырала, Ангелдан неле укканын, Баланын Энси-биле Иосифка айдып бердилер. Анан ойто малына келеле, Каан Кудайды мактап, алкап јүргендер.

ИСУС ХРИСТОСКО ЖИЛДЫСЧИЛАРДЫН БА- ЖЫРГАНЫ.

ПОКЛОНЕНИЕ ВОЛХВОВЪ.

Исус Христос Аргалаачибис туулган тужунда теңе-
ренин коинында солун жылдыс көрүнди; ол жылдыстан
көрө, күн чиккыш жанындагы журтында жаткан кереу
жылдысчилар Исус Христос Кааннын туулганын билип,
Аны педреп пардылар; парып жассалар, паа солун жылдыс
алардын алдынан паштап прааткан; айдарда, жылдыс-
чилар, жылдысты эже, Иерусалимга келеле, журтты паш-
карып турган Ирод деп кааннан сурадылар: жаңы ту-
улган Иудей Кааны кайда? бис десе, анын жылдызын күн
чыккыжында көрөлө, аа бажыралы-деп, келген эдебис,
тедилер. Ирод Каан, муны угала, Иерусалим журты-была
түймөп, алаң болдылар; айдарда Иудей абыстарын, би-
чикчилерин кычиртып алала, Христос Аргалаачи кайда
туулаттан деп, алардан сурады; алар айттылар:
Иудейдын Вифлееминде деп, Кудайдын пророкты
чийдирген чиминде айтканы андый эде, тедилер. Айдарда,
Ирод каан, ол кедертин келген жылдысчиларды туюка
кычиртып-алала, жылдыстын көрүнгөн бин сурап-угала,
аларга айтты: Виелеемге барып, Баланын учурын пужу-
уна једип, аны тапсагар, маа келип, айдыгар; мен-дее
барып, Аа бажыраин, теди. Алар каан сөзин угала,
јүрүп јидилер; анип барып-жассалар, паа теңереде кө-
рүнгөн жылдыс алардын алдынан паштап праадала, жаңы
туулган баланын тужу орто токтоп тура баады. Алар
жылдыстын токтогонын көрүп, сүгүндилер; Бала жаткан

айлга кирип, Аны күндүлөп, алтын, ладан, база смирна сыйлап бердилер. Анан ойто Ирод каанга тиип жанаин деп санаирда, алардын түжүндө Ангел көрүнүп, айткан: слер жанарда, Иродко тийбей, пашка жол-была жаныгар, теди. Айдарда, алар, эртенгизи күн, пашка жол-была жана бергендер. Ирод алардын аа туштабай пашка жол-была жана бергенин угала, Виөлеемдеги эки жаштудан төмөн жаш балдарды өлтүрзин деп жакылган салган. Ол анын учун андый жакылган салган, ол балдардын аразында, жаны туулган Иисус Христос Баланы өлтүрзин деп. Ол тушта Иосифка түжүндө Ангел көрүнүп, айткан: Энези биле Баланы алганча, Египет жерге барып, мен айткынча, анда жүр; Ирод десе, ол Баланы өлтүрөргө педреп жат, теди. Иосиф түжүндө Ангелдан уканы-была, Баланы Энези-биле алганча, Египет жерге паады. Алар парган кийнде, Иродтын жакыганы-была, Виөлеемде, аны айлантра турган аилдарда, эки жаштудан төмөн, он төрт муғ жаш бала өлтүргөн болгон. Пу Иисус Христостын шылтагында балдарды өлтүрөттени Кудайдын чиминде озо чилген болгон.

Ирод каан, пу кара санаазнын боинча, түрүгө куртка жидирип өлгөн. Ирод өлгөн кийнде, Ангел, Иосифка база көрүнүп, айткан: эмди ойто жаныц бар: Баланын тынын педреп жүргендер өлүп-паадылар, деп. Иосиф Энези-биле Баланы алганча, ойто келеле, Назарет теп городто журтады.

ИСУС ХРИСТОСТЫ АК САГЫШТУ СИМЕОННЫҢ УТКУГАНЫ.

СРЪТЕНИЕ ГОСПОДНЕ.

Исус Христостың туулган төртөнинчи күнүндө, Анын Энеси Марія, Іудейдың жаңынча, Аны церквее алып келди. Ол алардың жаңынын учуры мундый болгон: Кудайдың салымы-была, туннаң туулган эр баланы төртөнинчи күнүндө церквее алкелип, Кудайга молжойтон болгон; айдарда ол баланың учун берү береттен болгон: бай кижилер горлица тийтен эки куш, ол эмезе, күүлениң эки балазын берүге береттен болгон. Агару Кыс Марія боинаң туулган Балазын элдиң Аргалаачизи Христос Каан-деп билзе-дее, Іудейдың жаңынча, Аны Кудайдың өргөөзине алып-келди. Айдарда, Агару Кыс мөргүп-турарда, ол церквее, Симеон-теген, ак салышту өбөгөн кирип келди. Ол Аргалаачи Христостың келерине пүдүп, Аны сактап жүрген. Христосты көрбейчи, боюнунг өлүминди көрбессинг деп, Кудайдан аа озолоп айдылган болгон. Айдарда, Симеон Курайдың билдирткени-биле церквее келеле, Исус Христос Баланы, элдиң Аргалаачизы Христос деп, танып, Кудайды алкап, айтты: Э Пашкаручи! Боюнның айтканынча кулунды амырын божодып турганын пу. Ончо калыктардың алдында белендеген арганды, кара жаңдуларды жарыдар жарыкты, Израил элиңниң мағын мениң көзүм көрди, теди, Аниип айдала, Марія—была Иосиф жаар баштанып, аларды алкайла, ол Баланың не болоттонын озолоп пилип айдып берди. Айдарда, Анна-деп, Кудайга жарамыкту, ак са-

гышту, өскүс үй кижн анда-ок турган; ол-доо, Иисус Христостын учурын Иерусалимда арга сакып тургандарга жарлады.

ИИСУС ХРИСТОСТЫНГ КРЕСКЕ ТҮШКЕНИ.

КРЕЩЕНИЕ ГОСПОДНЕ.

Иисус Христос Аргалаачи Каан Кудайбис тегерендег јерге түжерден озо, Кудайдан илген, Иоанн деп, кижн болгон. Ол күчүден ала ээн јерде јүрүп өскөн; анын јиген ажы акрида-была јер адаруунын мөди болгон. Ол анда јүрүп-јадарда, Кудай аны ип, айткан: Израил калыка барып, айт: Христос Аргалаачинын келер бажына беленденигер; килинчектеригерди кемзини, јаманыгарды таштагар деп; пиркеген кижн јабызыдынзын, улуурканган кижн јобожыдынзын, јаман сагышту ак кылыннын јүрзин деп, јарлап айдып-јүр, теген. Айдарда, Иоанн, Кудайдын айткан сөзин, Израил калыка барып, јарлап айдып јүрерде, аа килинчегин айдарга көп кижн јуулужуп келип, анан сурадылар: энди бис канида кылыназбис, Кудайга јарамыкту болорыбис? деп. Айдарда, Иоанн айтты: кем кижн эки кимдү болзо, бирүүзин јоктуга берзин; ичер апту кижн анип-ок этсин, теди. Муны уккан кижилер, килинчектерин айдынып, Иоаннын кылынаг Јордан суга креске түжүп турдылар.

Алардын кажылары Иоаннын ак кылынып јүргенин көрүп, үредип айткан чиндык сөзин угуп, айдышкандар: келер болгон Аргалаачи Христос пу болор-ба? деп. Айдарда Иоанн айткан: мен слерди су была крестеп јадым,

менин кинимнен Клаатканы, слерди Кудайдын Агару Тыны-была крестеир. Ол менен улу; мен Анын өдүгинин кайжин чечерге-дее жарабассым, теди. Ол тужунда Иоанга креске түжерже, Галилей јеринен, Јордан суга Исус Христос келди. Иоанн, Аны көрөлө, јанында турган кижилерге айтты: муна, элдин килинчектерин боина салынып көдүреттен Кудайдый Козызы пу, деп. Аниип айдала, Исус Христос јаар паштанып келеле, айтты: мен Саа креске түшкидий эдем, Сен маа келип јатканын! теди. Айдарда, Исус Христос аа айтты; эм токтотпо; неле агы чинды биске анида пүдүрер керек, теди. Айдарда Иоанн Аны тотктотподы. Исус Христос креске түжүп, суудан чыгып келерде, Аа теңере ачылып, Кудайдын Агару Тыны күүле куш полуп, Анын үстүне түшти. Пу Менин сүүген Уулым, Менин пияным Анын Боинда деп, теңеренен үн угуды. Ол тушта Исус Христос одус јашту болгон. Мунун кийнде Агару Тын Аны эен јерге алып парды. Ол анда төртөн күн јүреле, көрмөскө ченеткен, аг-была кожо јүрген, көрмөсти јенген кийнде, Ангелдар келип, Анын керегине јүрчилер. Ол эен јерден Галилея јерине келеле, Евангелияны јарлап айдып јүре-берди.

АПОСТОЛДОРДЫ ТАЛДАП АЛГАНЫ, МӨРГҮИРГЕ ҮРЕТКЕНИ.

ИЗБРАНИЕ АПОСТОЛОВЪ И МОЛИТВА ГОСПОДНЯ.

Исус Христос креске түшкен кийнде саадабай онэки үренчик талдап алала, аларды Апостол деп адаган; алардын бирүүзи Петр деп болгон, анын карындажы

Андрей деп болгон. Алар экилези балыкчи болуп, аны была азранып жүргендер. Пир күн, Исус Христос сууды жакалап парып жасса, Петр—биле Андрей балык шүүп жаткандар; Исус Христос аларга айткан: Мени эсчип жүрүгөр деп; алар муны угала, шүүнин таштап, Исус Христосты эже жүре бердилер. Анаң ары парып жадала, Иаков была Иоанн, кемеде оттуруп, адазынын шүүнин жамап жатканын көрди; Исус Христос аларды кычырып, Мени эжигер, теди. Алар аниип ок, уккан боинча, Аны эже жүре бердилер. Аниип алардын жуулганы он-эки болгон. Ол он-эки Апостол Исус Христос—была кожо жүрүп, Анын сөзүн угуп, көксине салынып жүргендер. Исус Христос жангыс-ла аларды чин жаңа, Кудайдын салымына үредип жүрген эмес, же ончо кижилерди үредип жүрген; кажы-бирде аил ичинде, кажы бирде жалаңда калыкты үредип жүрген; кажы бирде калыктын кыстаганынан болбой, үренчиктери-биле кемее кирип, кемедең үредип турган; калык, суудын жакаазында туруп, Анын сөзүн көксине салынып, угуп турдылар. Локту кижилер Анын үредип айткан сөзүн көксине салынып, жаантаин Аны эжип жүргендер.

Бир күн Анын үренчиктери, бис канида мөргүп жүрели деп, Анаң сураирда, Исус Христос айткан: мунип мөргүп жүрүгөр: Э тегередеги Адабыс! адын Сенин алкалзын; каандыгын Сенин келзин; каниип тегереде, аниип жерде-дее табын Сенин болзын; күндеги ажыбисти бүгүн биске бергин; каниип бис алымдуларыбисти пожодып жадыбис, бистин алымдарыбисти таштагын; жеткерге бисти кидирбегин; жаманнаң бисти аралагын. Пашкарар пашкару, күчтү күч, мактулу мак, чактын чака Сенин туру. Аминь.

Мунда мөргүргө Иисус Христос Бои үредкен; му-
чын учун пу мөргү сөсти күннүн-заин, каттап, каттап
айдып-јүрерге керек: күчү балдарды-даа пу мөргү сөскө
үредерге керек; Каан Кудай дезе, күчү балдарды сүүп,
алардын мөргүп сураганын јарадып угуп јат.

ИСУС ХРИСТОСТЫН САМАРЯН ҮЙ КИЖИ БИЛЕ ЭРМЕКТЕШКЕНИ.

БЕСЪДА ИСУСА ХРИСТА СЪ САМАРЯНКОЮ.

Иисус Христос Галилеяа праадып, Сихарь деп, Сама-
ряннын туразына келди. Анда Јаковтын казынты суу
бар болгон. Иисус Христос, јолго чылап, казынтынын
јанында тынанарга оттурды. Ол тушта түштиң алтын-
чи час кирезинде болгон. Су сузуп алаин деп, Самаря-
данг үй кижиге келди. Аа Иисус Христос айтты: Маа
ичерге бер, деп (Анын үренчиктери курсак садып алар-
га тураа баргандар). Самарян үй кижиге аа айтты: Јудей
Боюн мен Самарян үй кижиден ичерге не сурайзын?
Јудейлер Самаряндарга јанашпайтан эде, теди. Аа И-
сус Христос айтты. Сен Кудайдын берилтизин билип,
Сенен ичерге сураганды билген болзон, Анаг боюн су-
раир эден, Ол саа түрү су берер эде, теди. Аа үй кижиге
айтты: э Каан! сузар немен јок, казынты терен эде, түрү
суунг кайдан болоттон? Биске пу казынтыны берген
Јаков адабистанг Сен улу бизин? ол бои даа, балдары,
малы-даа мунанг ичкен эде теди. Аа Иисус Христос уду-
ра айтты: пу суданг ар ичери, база суузаир, Менин бе-

рер суумнан ичкени качандаа суузабас. Берер суум дезде, ичкенниг ичинде мөңкү жүрүмге агар су болор, теди. Аа үй кижиге айтты: э Каан! мундый суумнан маа беригер, мен суузабаин, поо су сузарга база келбеин теди. Аа Иисус Христос айтты: барып, эринди поо кычырып кел, теди. Уй кижиге айтты: менин эрим жок деп. Аа Иисус Христос айтты: сенин айтканын чын; сенин эрлерин бежү болгон, эмдиги дее эрин саа эр эмес. Уй кижиге айтты: э Каан! көрүп турум, Сен пророк жазып: бистин адаларыбис пу туудун бажында башкоюп жүрген эде, слер бажырап жерди Иерусалимда деп айдазыгар, теди. Иисус Христос айтты: Маа пүт, Адаа пу туудун бажында бажырап эмес, Иерусалимда даа эмес бажырап бигер жедип клаат. Слер неге бажырып турганыгарды бил—бей жасаар, бис неге бажырып турганыбисты билип турубис: арга дезде Иудейлерден болор. Адаа тыны-была чыны-была бажырап чын бажыраачилардын ой жедип клаат, эмди-дее жетти. Ада Кудай Воина анип бажыратандарды педреп туру. Кудай дезде Агару Тын, Аа тыны-была, чыны-была бажырап керек теди. Аа үй кижиге айтты: биледим, Христос теген Мессия келер деп. Ол келгежин, биске ончозын айдар, теди. Аа Иисус Христос айтты: ол Мен мин, пу сенин биле эрмектешип турган, теди. Ол тушта Анын үренчиктери курсак садып алып келеле, Иисус Христостун үй кижиге биле эрмектешип турганын кайкадылар; анисса-даа, анаг нени сурап, нени эрмектешип туругар деп бирзи дее сурабады. Уй кижиге, көнөгин салып койоло, тураа барып, кижелерге айтты: менин неле кылынганымды айткан кижини барып көрүгер, Христос Ол болбозун, теди. Анида тургынча, үренчиктери Аны, э Равви! аш жи деп айдарда,

Ол аларга айтты; менде курсак бар, слер аны билбей жазаар, тиирде, үренчиктери үзери айдыштылар: курсакты Аа кижиге акелди эмиш пе? деп. Аларга Иисус Христос айтты: ¶Менин курсагым пу: Мени Ийгенниг салганы была эдерге, Анын керегин пүдүрерге. Эмди база төрт ай болзо, аш кезер өи једер деп, слер айдазыгар эмес бе? Је, Мен слерге айдып турум: крааларга көзигерди сала көрзөгөр, алардын агарып кезерге пышканын! Аш кезери кайрал алат, үренип мөнкү јүрүмге јуат. Айдарда, чачары была кезери бирге сүгүнер. Поо бирзи чачар, бирзи кезер теген сөс келижер. Слерди күчигер түжүрбеген јерден кезерге ійдим, аа өскө кижинин күчи түшкен: слер алардын күчине кириштигер, теди. Паа неле кылынганымды маа айткан деп, үй кижинин керелеп айтканы-была Иисус Христоско ол турадап көп самарян кижиге јангады. Анын учун Самаряндар, Аа келеле, биске келип јүр деп сураирда, Ол аларда эки коно јүрди. Анын сөзи биле база көп кижиге Аа јангады. Паа үй кижее айттылар: сенин сөзин биле јандаган эмесибис, бойбис угуц, билдибис, Аны элди аргалайтан Христос деп.

ИСУС ХРИСТОСТЫН НИКОДИМ БЫЛА ЭРМЕК-ТЕШКЕНИ.

• БЕСЪДА ИСУСА ХРИСТА СЪ НИКОДИМОМЪ.

Иисус Христоско каршу Фарисейлердин аразында, Никодим деп кижиге болгон. Ол Фарисейлерден ійменип, Иисус Христоско тунде келеле, Аа айтты: э Үредүчи!

Сени Кудайдаг келген үредүчи деп, бис пилип жадыбис. Сениг эдип турган кайкалды, Кудай коштонбозо, кем-дее эдип болбос, теди. Исус Христос аа каручап айтты: саа чын чынын айдып турум: кижги үстүниден туулбаза, Кудай каандыгын көрүп болбос, теди. Аа Никодим айтты: кары жажы жеткен кижги канип туулаттан? Эне ичине каттап кирип туулаттан бидир? теди. Исус Христос айтты: саа чын чынын айдып турум: кижги су була, Кудай Тыны была туулбаза, Кудай каандыгына кирелбес. Эттен туулганы эт болор; тыннан туулганы тын болор. Слерге Устүниден тууларга керек деп айтканыма сен тагаркаба. Жел кайда желбилеин десе желбилеир; анын табыжын угарын угарзын; кайдан келгенин, канаар парганын билбейзин. Кудай тынынан туулган кандый даа кижги андый болоттон, теди. Аа Никодим каручап айтты: Ол канип болоттон? теди. Аа Исус Христос каруун берип айтты: сен Израиль элдин үредүчизи боюн, муны-даа билбес болдың ба? Саа чын чынын айдып турум: бис не билгенибисти айдып жадыбис, не көргөнибисти керелеп жадыбис, слер керелеген сөзибисти жаратпай жазыгар. Слерге жердин айтканыма путпей турганыгарда, тенгеренин айтсам, канип пүдеригер? Тенерее кем-дее чыкпаган, тенереде турган Бои тенереден түшкен кижги Уулынаг пашка. Эен жерде Моисей жыланды өрө көдүргөн дий, кижги Уулы андый ок көдүрүлеттен, нениг учун десе, Аа жандаган кижги өчүп калбай, мөңкү жүрзин деп.

ЗАКХЕЙДИҢ УЧУРЫ.

О ЗАКХЕЪ,

Иисус Христос Иерихон тураа келеле, анаң бдүп пра-
адарда, таргаалардын би Закхей деп бир бай киж
Иисус Христосты ол кем болоттон деп көрөргө педреп
јүреле, сыны кыска киж полуп, калыктаң ажыра көрүп
болбой, озолуп јүгүрүп пары, Аны көрөин деп, смоква
агашка чыгып оттурды. Иисус Христостын парар јолы
ол агаштын јанынча болгон. Иисус Христос ол агашка
једин, Закхейди көрөлө, айтты: Закхей! агаштаң кап-
шыгай түш, бүгүн Маа сениң үингө кирерге керек,
теди. Ол мендей түжүп келеле, сүгүнүп Аны үине ки-
дирди. Өскө кижилер муны көрөлө, Ол килинчектү ки-
живинг үине кирди деп арбана бердилер. Закхей тура-
галып Иисус Хрустоско айтты: э Каан! јөбжөмнин кап
ортозын јоктуларга береин, кижиденг кыстап алган бол-
зом, төрт кат аа төлөп переин, теди. Аа Иисус Христос
айтты: эмди пу үйдин аргазы јетти, ол доо Авраамнын
уулы. Өчкөнди таап аргалаин деп киж Уулынын кел-
гени ол, теди.

ИСУС ХРИСТОСТЫҢ КАЙКАЛ ЭДИП ЈҮРГЕНИ, САЛЫМ УЧУРЛАП АЙТКАНЫ.

ЧУДЕСА ИСУСА ХРИСТА И УЧЕНИЕ ЕГО.

Иисус Христос јерде јүрген тужунда јүзүн јүрлү кай-
кал эдип јүрген; айткан сөзи-биле туултты токтозып,

жоболдуларды жазып, өлгөндөрдү тиргизиш, көзи жокты
 көстү эдиш, кулагы укпасты уккур эдиш, кенегенди су-
 узак эдиш, соондо не болорды озо билиш, айдыш жүргөн.
 Мунун үчүн көп кижилер Аны эжиш жүргөн; жоболдулар
 жоболунаш жазылаш деп, кажылары Анын пакатылу сөз-
 ин угаш деп, кезиктери Анын Боин көрөргө пакатыш,
 Аны эжиш жүргөндөр. Иисус Христос ар кижее жакшы
 эдиш, киличектүлөрдү дее Боинаш кедерлетпейтен бол-
 гон; аларды Кудайдын жолуна паштандырыш, Кудайдын
 салымына жимыжагынача үредеш жүргөн. Ол тили-биле
 үредү сөз айдыш, кылыгы-была жок бериш жүргөн; не-
 нин үчүн тезе, кижилер Кудайдын салымдарын тударга
 уурзынбай, Иисус Христостун кылыныш жүргөш кы-
 лыныш жүрш деп. Иисус Христос бай кижилер Кудай
 Пои, пазычик, жокту кижилер-дүй болуш, бажын эңилтиш,
 кириш жалар жери жок болуш жүргөн, нениш үчүн дезе? бай ки-
 жи баиркабазыш деп, улу улуурканбазыш деп, жокту кижилер,
 жокту мин деп, Кудайга комыдабазыш деп. Иисус Христос
 ачулуга ачыныжыш, ийлаган була ийляжыш, сүгүнгөн-биле
 сүгүнүжүш жүргөн, нениш үчүн тезе? бисты-дее аниш-ок
 кылыныш жүрш деп. Ол агару Кудай Пои, киличектү-
 лер үчүн кыйнатырыш, өлгөн; нениш үчүн тезе, кижилер Ку-
 дайдын ады үчүн кыйнатырыш, өлгүдүй-дее болзо, Кудай-
 дан жана түшпезин деп. Кижилер боинун сүнезинин арга-
 ланар аргазынын керегинде кыйнатырыш, өлгүдүй-дее
 болзо, боина килебей, кижилер үчүн тынын салзын деп.
 Иисус Христос кижее комыдадыш, комыданбаган; кыйнат-
 тырыш өчөшпеген, айткылаган кижее жандра айтпаган;
 нениш үчүн тезе, кижилер, мунан көрө, аниш-ок кылы-
 ныш жүрш деп.

;пэд өбдүтлө внижна сөзүмүзү фэкс нвтыкына пэд өн

ИСУС ХРИСТОСТЫҢ КАЛЫКТЫ ҰРЕДИП, КЕ- ЖИК УЧУРЫН АЙТКАНЫ.

**Учение Исуса Христа, выраженное въ заповѣдяхъ о блажен-
ствахъ.**

Исус Христос Поин эежиц клаткап калыкты кӧрӧлӧ, тууга чиккан. Ол анда оттурарда, Аңын уредуун угуп јурген кижилер, онеки апостол была Аа јууктай пазып келдилер; айдарда, Ол аларды уредип, айтты: јоксынган сагыштулар кежиктү; тенеренин каандыгы аларди туру. Ыйлап јургендер кежиктү; аларга коот болор. Јобоштор кежиктү; алар јерди энчиленерлер. Актаг аштан, суузап јургендер кежиктү: алар тойорлор. Биандулар кежиктү: аларга биан болор. Ару јүректүлер кежиктү алар Кудайды кӧрӧрлӧр. Јараштыраачилар кежиктү: алар Кудайдын уулдары деп айдылар. Агы учун кижее араладып јургендер кежиктү: тенеренин каандыгы аларди туру. Слер кижее јаман айтгырып, араладып, актаг akka, Менин учун, ар јаман атка калзагар, кежиктү болгоныгар ол. Сүгүнүгер, кубуксугар: слерге тенереде једер кайрал улу, теди.

КИЖИ ӨЛТИРБЕ ДЕП, ЧАЙГАК БОЛБО ДЕП СА- ЛЫМЫНЫҢ УЧУРЫ.

Учение Исуса Христа о шестой и седьмой заповѣдяхъ.

Исус Христос калыкты уредип, айткан: озогыларга не деп айдылган, слер укканыгар: кижини өлтирбе деп;

кижи олтиргени жаргаа кирер, теген. Же, Мен слерге айдып турум: боиньг карындажына тегинен тегин ар чугулдаган кижн жаргаа кирер. Кем боиньг карындажын рака (тенек) теп айтса, ол синедрион жаргызына кирер; эзи жок деп айтканы, таамынын одына тўжер. Мунын учун сен перер берўўнди алтарга алып келеле, карындажымнын мендегизи бар деп эзеп алзан, берўўнди алтардын жанына салып коип, озо парып, карындажын-была жаражала, берўўнди пер. Жаргылашкан кижин-биле, жолдогы боюн, лтам жаражып сал: жаргылашкан кижин сени шылуучаа бербезин; шылуучи десе, сени кулына пербезин, анийтканда, сени тўрмее кидирип, пөктөббозиндер. Саа чинын айдып турум: калганчи акчачагын пербейчи, анаг чикпассын. Озогыларга не деп айткан, слер укканыгар: чайгак болбо деп. Же, Мен слерге айдып турум: ўй кижее кычаланып көргөни, анын-была ичинде килинчеке киргени ол. Андый болгондо, он көзўн сени килинчеке кычаландырза, аны боюннан чупчуп, таштап-ий; эдиннин пар пой таамаа тўшкенче, анын бир кезеги жок болгоны жакшы. Он колун сени килинчеке тартса, аны кезип, поюннан таштап-ий; эдиннин пар бои таамаа тўшкенче, анын бир кезеги жок полгоны жакшы. База айткан: кижн боиньг алган кижизи-биле айрылыша, аа айрылыжар бичик берзин, теген; же, Мен слерге айдып-турум; чайгак эмес каттынан айрылышканы, анызын килинчеке кидиргени ол; айрылганды алганы килинчеке киргени ол, теди.

ОЧ КУУБАС УЧУРЫ.

О ПРОЩЕНИ ОБИДЬ.

Исус Христос база үредип айткан: озогыда не деп айдылган, слер уканыгар: көс ордына көс, тиш ордына тиш теп. Же, Мен слерге айдып турум: Оч кууба. Кем сени оң жаагына согуп ййзе, аа бир жаагынды тудуп-бер. Кем сенин-биле жаргылажып, чамчанды алаин-дезе, аа каттанчинды кожо бер. Кем сени күчтеп, бир чакырым кожо баралы тезе, анын-была эки чакырым бар. Сенен суранганга бер, сенен өдүшке алаин теген-нен кыйба; сенен алганды, ошто бер тебе. Не деп айдылган, слер уканзаар: нөкөринди јакшы көр, өштүүнди јаман көр деп. Же, Мен слерге айдып турум: өштүлеригерди сүүгер, слерди каргагандарды алкагар, слерди јаман көргөндөргө јакшы эдигер; слерге комыдал эдип јаткандар учун, слерди некеп јүргендер учун мөргүгер. Анип јүрзегер, тегередеги Адагардын уулдары полорыгар; Ол дезе, Поинын күнин јакшылардын, јамандардын-даа үстүне јарыдып јат; јамгырды актуларга, каралуларга-даа јаадып-јат. Воюгарды-ла сүүгенди сүүп турган болзогор, слерге кандй кайрал ползын? калан јуаттан таргачилар-даа анип-ок кылынаттан эмес-пе? Бойлорын сүүген кижилерди килинчектүлер-дее сүүп јат. Наајыларыгарга-ла нак полуп, алар-была эзендекип турган болзогор, анипканыгарда не артык болзын? кара јандулар-даа анип-ок кылынаттан эмес-пе? Воюгарга јакшы эткендерге јакшы эдип-турган болзогор, слерге не мак болзын? килинчектүлердин-дее кылынаттаны андй эмес пе? Ошто аладым деп, өдүшке берип турган

болзогор, слерге алкыш кайдаң болзын? килинчектүлер-
дее, бергенимче ойто аладым деп, килинчектүлерге өдүш-
ке берип жадылар. Же, слер биян эдигер, ойто аладым
тебей, өдүшке берип туругар; айдарда, слерге улу кай-
рал жедер, Ыстүңинин уулдары болорыгар. Ол десе, бер-
генин берди тебес жамандарга-даа биянду. Андый бол-
гондо, тенередеги пуурсак Адагардый, пуурсак болуп
жүрүгөр.

Эткен бияныбисты кижини көрзин-деп, кижини көзүнче
биян этпегер; анииссаар, слерге тенередеги Адагардан
берилти болбос. Андый болгондо, сен биян этсен, кижини
лерге жакшы атка калаин деп, синагогдо, ороомдо кы-
лынып жүрген оптулар-дый, биян эттим-деп, сыбыскы
тартпа; слерге чынын айдып турум: алар бойлорына же-
дер үлүүн алынгандар. Же, сен биян эдерде, он колун-
дунг эткенин сол колун билбезин; сенин биянын жакты-
ту болзын; айдарда, жакыттууду көрүп турган Адаң сааң
көргүзө сураганынды берер.

КИЖИНИН КИЛИНЧЕГИН ЭРМЕКТЕБЕС УЧУРЫ.

О НЕОСУЖДЕНИИ.

Иисус Христос база үредип айткан: кижини коптобо-
гор, боюгарды-даа кижини коптобос. Каниип слер кижини
коптозогор, аниип боюгар-даа кижее коптодорыгар;
кандый кемжү-биле слер кемдизегер, аныйда слерге кем-
делер. Боюннун көзүндеги торым агашты сеспей, ту-

руп, карындажыннын көзіндеги чийжин не көрөзүн? Боюнун көзүн тоорым агашту туруп, сенин көзүңдеги чийжин сууруп-іеин деп, карындажынга канип айдарзын? Э опту! озолоп боюнун көзүңдеги тоорым агашты суурып ійзен, карындажыннын көзіндеги чийжин канип суууарын көрөзүн, теди.

ИЧЕР АШТЫН, КІЕР КІИМНИНГ АЧУУНА КАЛ-
БАС УЧУРЫ.

О НЕСТЯЖАНИ.

Кем-дее эки бйге кул болбос, ненин учун десе: ол бирүүзин соок көрүп, бирүүзин жакши көрүп-жүрер; ол эмезе, бирүүзине киченип, бирүүзине кичеенбей жүрер. Кудай-была жөөжөө тең иштеп болбоссаар. Мунун учун слерге айдып турум: тыныгарга килеп, нени жйли, нени ичеле тебегер; эдигерге килеп, нени киели тебегер. Тын курсактан артык эмес пе? Эт-сөөк кіимнен артык эмес-пе? Тенгеренин куштарын көрзөгөр: алар ач ча-чип кеспейдилер, анбарга жууп урбайдылар; андый-даа болзо, тенгерелеги Адагар аларды азрап туру: слер алардан артык эмес бедегер? Слердин кажигар даа болзо, боина килеп, сынына бир кол кары кирелү кожып болорба? Кіер кіим-деп ачуга не калазыгар? Жаландагы лилия чечектерди көрзөгөр, алардын өзип жаранып турганын! Алар иш ишгебейдилер, кендир ирбейдилер; же, слерге чинын айдып турум: Соломон-даа жеткил магында жазанып, алардын кажызына-даа тегешпеген. Айдарда, бүгүн бар болуп, тагда печкее ташталып, кўеттен јалан-

дагы өлбнди Кудай анида жарандырып турганда, слер пүдүнбестерге аһан артык жакшы болбос па? Андый болгондо, нени јійли, нени ичели, нени киели деп ачуланбагар; ненин учун дезе, мунын ончозын Кудайды билбес калык педрейтен; теңередеги Адагар, мунын ончозын керексинеттенигерди билип туру. Слер эң озо Кудайдын каандыгын, Анын агын педрегегер; анітсагар, анын ончозы слерге үзери берилер. Эм андый болгондо, тагдагы күннүн керегине килебегер; тагдагызында неге килейтенин тагдагы күн бои билер: кажы-ла күннүн ачууна калары болгынча болор, теди.

КУДАЙГА МӨРГҮИР УЧУРЫ.

О МОЛИТВЪ.

Исус Христос база айткан: Кудайга мөргүирде, кижилерге көрүнгидий бололы деп, синагогто, ороомнын пелтиринде туруп, мөргүирге жакшызынган оптулардый болбогор. Слерге чинын айдып турум: алар бойларына једерин алып турулар. Је, сен Кудайга мөргүирде, үйге киреле, эжигинди пөктөп алып, көрүнбес Адага мөргү; айдарда, јажытуды көрүп турган Адаг саа көргүзе сураганынды берер. Мөргүп туруп, Кудайды билбес калыктый, артык сөс айтпа; алар дезе, көп айтканыбиста угулар деп, санап јадылар; је, слер алардый болбогор, ненин учун дезе: слердин Адагар не керегигерди Анаг сураганыгардан озо билип туру. Мөргүп туруп, кижее ичигерде не јаман бар болзо, аныгарды таштагар; теңередеги Адагар-даа јаманыгарды таштаир. Слер кижилер-

дин јаманын таштаир болзогор, тегередеги Адагар слердин-дее таштаир; слер кижилердин јаманын таштабас болзогор, тегередеги Адагар слердин-дее таштабас. Сурагар, слерге берилер; педрегер, табарсаар; токулдадыгар, слерге ачылар. Ар сураган кижии сураганын алынар, педрегенин табар, токулдатканына ачип берер. Слердин ортогордо андый кижии бар педе: уулы өтпök сураганда, аа таш береттен, балык сураганда, јылан береттен деп. Айдарда, слер јаман боюгар, балдарыгарга јакшы берилти берерге билеттенигерде, анан артык, тегередеги Адагар Поинан сурагандарына јакшылыгын берер. Андый болгондо, кижилерди боюгарга кандый ползын дезегер, слер-дее аларга андый ок болуп јүрүгер.

КАЛГАНЧИ ЧАКТЫНҢ УЧУРЫ.

О СТРАШНОМЪ СУДЪ.

Иисус Христос калганчи чактын учурын мунии айткан: калганчи чактын качан келеттенин, Кудайдан пашка, кем-дее билбес: күн чигыжынан күн падыжына јалкын јалыгандый, калганчи чактын келеттени кенетин болор. О тужунда өлгөндөр, Кудай Уулынын үнүн угала, тирилип, Аа јуулужуп келер; айдарда өлгөндөр-биле түрүлер Каан Кудайдын алдында јуулужуп келгенде, Ол аларды эки пашка пөлүп іер: актуларын онгында тургузуп, килинчектүлерин сонында тургузуп койор. Аниип пөлүп іеле, онгында турган актуларга айдар: э Адамнын алкыштулары јер пүдерден бери слерге бе-

лендеген каандыкты энчиленип алыгар. Слер десе, аштаганымда, аштадын деп, Мени азраганыгар; суузаганымда, суузадын деп, Маа ичерге бергенигер; кедертин келгенимде, Мени аилыгарга жуутканыгар; ууруп жатканымда, Мени көрөргө келгенигер; түрмеде оттурганымда, Маа ачынып, көрөргө келгенигер; жыланаш жүргенимде, Маа киим кидиргенигер, тиір. Айдарда, актулар, Аа каруун перип, айдар: Э Кааныбис! аштап жүргенинди көрүп, качан Сени азраганыбис? суузаганынды көрүп, качан Саа су бергенибис? жол жүргенинде, качан Сени аилыбиска жуутканыбис? Ууруп жатканынды, түрмеде оттурганынды көрүп, качан Сени көрөргө келгенибис? жыланаш жүргенинди көрүп, качан киим кийдиргенибис? тиірлер. Айдарда аларга Каан Кудай айдар: пу турган күчү карындаштарымнын бирүүзине жакшы эткенигер, Маа эткенигер ол, тиір. Исус Христос күчү карындаштарым деп жокту, пазынчик кижилерди айткан. Мунун киинде Каан Кудай сол жанында турган килинчектүлерге айдар: э каргыштулар! Менен кедө барыгар, көрмөске белендеген үчпес отко түжүгер. Мен аштап жүргенимде, слер Маа курсак бербедигер; Мен суузап жүргенимде, слер Маа ичерге бербедигер; кедертин келгенимде, Мени аилыгарга кидирбедигер; жыланаш жиргенимде, Маа киим кидирбедигер; ууруп жатканымда, түрмеде оттурганымда, Мени көрөргө келбедигер, тиір. Айдарда, каралулар Аа каруун бере айдарлар: Э Каан, качан аштаганынды, суузаганынды, жыланаш жүргенинди, ууруп жатканынды, түрмеде оттурганынды көрүп, Саа болушпадыбис болбогой? тиір. Айдарда аларга Каан айдар: пу турган күчү карындаштарымнын бирүүзине болушпаганыгар, Маа болушпаганыгар ол, тиір. Айдарда, килин-

чектүлөр мөңкү кыинга барып үчпес отко түжерлер; алардын кыйналар кыны түгөнбес, күер оды үчпес, аларды жір курты өлбес; анда ій болор, анда тиштин кыдырты болор. Актулар десе, мөңкү коноко кирижиң, Кудайдын жарыгында чактын чака сүгүнүп жіргал жірерлер. Күн чилеп жалып-іеле, Кудайдын жарыгында мөңкү жірерлер, теди.

ТҮНҒЕЙЛЕП АЙТКАН ҮРЕДҮ.

ПРИТЧИ.

ҮРЕН ЧАЧУЧАА ТҮНҒЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

ПРИТЧА О СЪЯТЕЛЪ.

Иисус Христос Каанның түнҒейлеп айткан сөзи. Аш чачуучы үрен чачаин деп чыкты. Ол чачарда, чачкан үрениниң кажызы јол ичине түшти, путка тепселди, теңерениң куштары терип паады. Кезиги ташту јерге түшти, чыгарын чыкты, чыгы јок болуп, куруп калды. Кезиги баргалу јерге түшти, баргалу јерге түшти, барга пастырды. Кезиги јакшы тобрака түшти, чыкты, јүске једер үрендү болды. Мунип айдала, кулагы укур уксын, теди. Пу туюк сөстин учуры не болор деп. үренчиктери Анаң сураирда, Ол айтты: Кудай каандыгының јажыдын слерге билерге јарт ползын, өскөлөргө туюк болзын деп салылган. Алар угуп туруп, укпайдылар; көрүп туруп, көксине алынбайдылар.

Ол туюк сөстин учуры пу: үрен тегени, Кудайдын сөзи тегени; Жол ичине түшкени, укан кижилер тегени. Аларды сөскө пүдүп аргаланбазын деп, көксиндеги сөсти көрмөс келип алып параттан тегени. Ташка түшкени, укан сөсти сүгүнүп көксине салынгандар тегени. Алардын тазылы жок болуп, кезеке пүдүп жүрөле, жеткер болгон тужунда ойто жана түжеттен тегени. Баргаалу жерге түшкөн тегени, сөсти угала, чыкан боинча үй-ажынын керегине калып, санагазын баина, жердин коодына салдырып, сөсти пастырар, үренин өскирбес кижилер тегени. Жакшы тобрака түшкөн тегени, укан сөзин жакшы ару жүрегинде чекчилеп жүрүп, үренин кичееп өскирер кижилер тегени. Мүнип айдала, кулагы укур уксын деп айтты.

АЛЫМДУГА ТҮНГҮЙЛӨП АИТКАН СӨЗИ.

ПРИТЧА О ДОЛЖНИКЪ.

Исус Христос Каан айткан: Кудайдын каандыгы мундый учурлу: бир Каан боинын кулдары была тооложорго санады. Ол тооложордо, аа он мун талант алымду бир кижини алып келдилер. Анын төлбир немези жок болордо. Каан анын боин, алган кижизин, балдарын садып алымын төлөзин теди. Айдарда кулы, анын пудуна бажырып, айтты: э Каан! алымыңды сактагын, ончозын саа төлөп береин, теди. Каан ол кулына пуурсап, аны божодып йди, алымын даа таштап йди. Ол кулы кааннан чыгала, боина жүс динарий алымду нөкөринин бирүүзине туштайла, аны тудала, тамакмап, алымымды төлөп бер,

теди. Айдарда, нөкөри, анын пудуна бажырып, аа жалынып айтты: мендеги алымынды сактагын, саа ончозын төлөп береин десе, ол аа болбой, алымын төлөп бергинче, аны түрмө апарып оттургузуп койды. Анын нөкөрлөри муны көрөлө, таарынып, каанына барып, не болгоннын учурын аа айдып бердилер. Айдарда Каан аны алдыртып алала, айтты: э жаман кул! сенин жайнап сураганыга болуп, алымыннын ончозын таштаган эдем: айдарда, сени мен канип кайралаган эдем, анип ок сен-десе нөкөринди кайрлагыдый эмес беден? теди. Аа тарынала, каан аны, алымын ончозын төлөп бергинче, кыинчиларга берип йди. Слердин ар кажыгар, карындажыгардын жаманын пар жүрегигерден таштабазагар, теңередеги Адам слерге андый-ок болор, теди.

АЧЫНЧААК САМАРЯНГА ТҮНГЕЙЛЕП АЙТКАН СӨЗИ.

ПРИТЧА О МИЛОСЕРДНОМЪ САМАРЯНИНЪ.

Закон билер кижиге Иисус Христостон ченеп сурады: Үредүчи! канийда кылынып жүрзөм мөңкү жүрүмгө кирерим? теди. Ол аа айтты: закондо не чилген, не деп кычырып жазын? теди. Ол каруун берип айтты: Каан Кудайдын пар жүрегин биле, пар тынын была, пар күчүн биле, пар сагыжын была сүүгин, боюнды сүүген-дй жуугынды сүүгин теген эде, теди. Иисус Христос аа айтты: айтканын чын, анида эдип жүр, түрү полорзын, теди. Айдарда, ол боюн актанаин деп, Иисус Христостон сурады: менин жуугум кем? деп. Иисус Христос аа каруун берип,

айтты: бир кижнн Иерусалимнан Иерихонго праадып, јолдо барынтычылардын колына тўшти. Алар анын кнмнн чечеле, поин палулайла, тала тынду салала, сала бердилер. Ол тушта ол ок јол была бир абыс парып јаткан, аны кўрўлў, эртип сала бердн. Паза ол јерге левит келеле, аа јуук пазып келди, кўрди, сала берди. Сонгында бир Самарян кижн праадала, аа туштады, аны кўрўп ачынды, јанына јуук пазып келеле, палуларына май была аракы уруп, ороп пуулайла, эштегине миндирип, аилчн тўжеттен ўйге јеттирип, анын керегине киледи. Эртегизи кўн, аттанарда, эки динарнй акча алып, аилчн тўжеттен аилдын эзине берип айтты: аа килеп кўригер, мунаг артык акча туткыдый болзогор, мен јанарымда тўлўп переин, теди. Андый болгондо барынтычылардын колына тўшкенге ол ўчўдин кажызы јуук болгон деп турун? теди. Ол айтты: бнн эткени јуук теп турум, теди. Исус Христос аа айтты: бар, сен анип ок эдип јўр, теди.

КРААЗЫНА ЈАКШЫ АШ ЧЫККАН БАИГА Тў- НЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

Притча о человекѣ, у котораго былъ хорошій урожай въ полѣ.

Исус Христос айткан: бир кижинн краазында јакшы аш чыккан. Айдарда ол ичинде сананды: эмди кайдаин? аш урар јер јок, тнйле, айдынды: муннп эдеин: эски амбарларымды оододым, јангыртып јаан эдедим, ончо ажымды, неле јакшымды аа сугала, тыныма айдадым:

тыным! көп жылга једер, көп јакшын јадыр, энчүленип јат, ичип, јип, јиргап јат деп айдадым тиірде, аа Кудай айткан: тенек! пу түнүнде тыныңды аларлар, аниітканда, белендеп салганың кемге једер? деп. Кудайга болуп пайбай, јөөжөни боина јууганга андый болор, теди.

БАЙ БЫЛА, ЈОКТУ ЛАЗАРЬГА ТҮНГЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

ПРИТЧА О БОГАТОМЪ И ЛАЗАРЬ.

Бир бай кижі болгон, анын кийген кийми пурпур была виссон болгон, ол күннүн заин јаркыңду јиргап јаткан. База Лазарь деп бир јокту болгон, ол байдың эжигинин јанында палулу јаткан. Байдың столынаң түшкен аштын оодыгын јиземчи деп, сакып јаткан. Иттер келип палуларын јалап јүрген. Јокту Лазарь өлөрдө, Ангелдар аны Авраамнын коинына апарып салдылар. Бай өлөрдө сөбгін јууп ок салдылар. Бай таамыдагы кыиңда туруп, көзүн өрө көдүрүп көрүп ійзе, раагыңда Авраам оттуру, анын коиныңда Лазарь оттурганың көрди. Айдарда ол кыйгырып айтты: э Авраам ада! маа пууреагар, Лазарьды, сабарының учун суулап, тилимди келип суутсын деп ійгін, мен пу јалыңда кыиналып, турум, теди. Авраам айтты: балам! эзеп ал, сен түрүңде јакшыңды алыңганзың, Лазарь дезе јаманды алыңган: эмди ол коотто туру, сен кыиңда туруң. Аа үзери, слер биле бистин ортобыста јаан түби јок пүткен, мунаң слерге кечейн тегендер, кечип болбос, анаартын даа биске кечпес, теди. Айдарда бай айтты: э ада! ан-

дый болзо, Лазарды адамнын үине игер деп сурап турум. Анда мениг беш карындаштарым бар эде, алар пу кыинду јерге түшпезин деп, аларга парып керелезин, теди. Аа Авраам айтты: аларда Моисей биле пророктор бар, аларды уксын, теди. Ол айтты: јок, Авраам ада, аларга өлгөндөрдөг кизи келзе, алар кемзинер, теди. Авраам айтты: Моисей биле пророкторды тообогондо, өлгөни дее тирилзе алар пүтпес, теди.

ТАРГАЧЫ БЫЛА ФАРИСЕЙГЕ ТҮНҒЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

ПРИТЧА О МЫТАРЪ И ФАРИСЕЪ.

Каан Кудай айткан: эки кизи Кудайга мөргүирге церквее кирди, бирүүзи Фарисей, бирзи таргачы. Фарисей алдында туруп, мүншп мөргүп айтты: э Кудай! мен өскө кижидий каракчы, күдүрчи, чайдам эмессим, пу турган таргачы дый эмессим, Саа алкыш јессин. Недѣледе эки каттап орозо тудуп јалым, не тапканымнын онынчы үлүүн перин турум, теди. Таргачы десе, кедери эжик јанында туруп, тегере јаар көзүн көдүрүп көрөргө дее тидинелбей, э Кудай! мен килинчектүге биянду бол деп, төжин согынып айдып турган. Слерге чын айдып турум: таргачы килинчегин кемзинип, акланып јанды. Фарисей мактанганы была пуруга калды. Ар боин піктингени јабызаир, боин јабызыдынганы піктеир теди.

ЧАЙДАМ УУЛГА ТҮНГЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

ПРИТЧА О БЛУДНОМЪ СЫНЪ.

Каан Кудай айткан: Бир кижн эки уулду болгон. Күчү уулы адазына айтты: жөөжөнүн маа једер үлүүди бер, теди. Адазы жөөжөнн аларга үлеп берди. Ас күндер эрткен кинде күчү уулы алган энчизин јууп алып, раак јерге паады, анда чайдам јүрүп, жөөжөзин үреп салды. Жөөжөзин үреткен тушта, ол јерде јаан ачана болды. Ол јоксырап, шыралап јүреле, ол јерде јуртаган кижилеринин бирүүзине парып кирди, ол аны чочколорын күзедерге јалага ійди. Ол анда аштап, чочколордын јиген чочогои была курсагын тойгызаин дезе, аны даа аа берери јок полды. Аниип шыралап јүреле, ичинде сананып алып айдынды: адамнын канча јалчылары ажын артканча јип јатканда, мен мунда ачка өлүп јүргеним! Турадым, адама барып айдадым: э ада! тенгерее каршу, сенин алдында килинчек эттим, мен сенин уулын деп аданарга јарабассым. Мени јалчы эдип јүргүс деп, айдадым тийле, туруп адазына паады. Ол адазынын айлына раак јеткелекте, адазы аны көрөлө, ачынды, удра јүгүрүп парып, анын мойнынан кучактап, аны окшып турды. Уулы аа айтты: э ада! тенгерее каршу, сенин алдында килинчек эттим. Сенин уулын деп аданарга эмди мен јарабассым, теди. Адазы кулдарына айтты: кимнин јакшызын акелип, аа кидиригер, колуна јүстүк сугугар, пудуна өдүк кидиригер. Семирткен позуды акелип өлтүригер, јилдер, јиргаилдар. Пу уулым өлгөн бои тирилди, јоголгон бои табылды тийле, јиргай бердилер. Јаан уулы јаланда болгон. Ол јанып, үине једип келеле, јиргал

сарын укты. Кулдарынын бирүүзин кычырып алып, пу не јиргал, не сарын? деп сурады. Кулы аа айтты: карындажын јанып келген, деп. Адаг, аны суузалынча јанды деп, семирткен позу өлтүрткен, теди. Ол тарынала, үйге кирбеске санады. Адазы чыгып, аны кычырарда, ол адазына каруун берип айтты: мен мыңча јылга саа иштедим, качан даа сенин сөзиннен чыкпадым. Наајыларым-была јыргаирга маа качан даа эчкинин уулагын даа сен бербегензин. Чайдам үй кижилерге јөөжөндү үреткен пу уулын јанарда, сен аа семирткен позуды өлтүртин, теди. Адазы аа айтты: уулым! сен качан даа менин биле кожозып, менин не барым, ончозы сени. Пу карындажын өлгөн бои тирилди, јоголгон бои табылды деп сүгүнүп јыргаирга керек, теди.

ИСУС ХРИСТОСТЫҢ ЭТКЕН КАЙКАЛДАРЫ.

ЧУДЕСА ИСУСА ХРИСТА.

К Ö П П А Л Ы К Т У Т К А Н Ы.

ЧУДЕСНАЯ ЛОВЛЯ РЫБЪ.

Пирзинде Исус Христос Генниссарет көлдин јаказында туруп јадала, эки кеме турганын көрди. Балыкчилар кемелеринен чыгып, шүүндерин јунуп турган. Исус Христос Симоннын кемезине киреле, кеменди эбеш су ичкери јылдыр, теди. Айдарда, кемее оттуруп, калыкты үредип турды. Үредип божойло, Симонго айтты: суудын теренине барып, палык андаирга шүүнигерди

таштагар, теди. Аа Симон айтты: Ӱредӱчи! тӱн туркунына шӱӱп, бирдее неме албадыбис; андый даа болзо, Сениг кӱӱнине болуп шӱедим, теди. Анида эделе, шӱӱни јыртылганча кӱп палык чыгарып алдылар. Ӗскӱ кемеде оттургандарын биске келип болужугар деп, умдап ийдилер. Алар келеле, эки кеме чӱкинче балык была толтурдылар. Муны кӱрӱлӱ, Петр, Исус Христостын пудуна јигыла тӱжӱп, айтты: мениг кемемнег чыгыгар, Каан, мен килинчектӱ кижиге эдем, теди. Мунип айтканы, мынча балык алдыбис деп, кожо јӱргендери биле Петр сӱреетип айткан. Симонго нӱкӱр Зеведейдинг эки уулы Јаков была Иоанн аниип ок сӱрееттидилер. Айдарда, Исус Христос Симонго айтты: корукпа, пӱгӱннен ала кижилерди шӱӱп јӱрерзин, теди. Айдарда, эки кемезин суудын јакаазына чигара тартып салала, ончозын таштап, Аны эеже пардылар.

ПЕШ МУНГ КИЖИНИ ПЕШ КАЛАШ БЫЛА, ЭКИ ПАЛЫК БЫЛА ТОЙГУСКАНЫ.

**Чудесное насыщение пятью хлѣбами и двумя рыбами пяти
тысячь человекъ.**

Исус Христос кӱп калыкты кӱрӱлӱ, аларга ачынды, јоболдуларын јасты. Кеч кирип клаадарда, ӱренчиктери Аа пазып келеле айтты: пу јер, эен јер, кеч киреберди, калыкты аилдарга барып, бойлорына курсак садып алзын деп, ијгер, тедилер. Исус Христос аларга айтты: алардын бараттан кереги јок: аларга јијрге слер беригер, теди. Алар Аа айттылар: писте пеш калаш паза

эки балык бар, тедилер. Ол айтты: аныгарды пери Маа акелигер, теди. Калыкты өлөнгө жүстөг, пеженнен пө-лүп оттурузала, пеш калаш была эки палыкты алып, тенгере јаар көрүп, алкады, сындырды, калажын үренчиктерине берди, алар калыка үледи. Ончозы јиди, тойды, калаштан артканын онеки калама толтура јуудылар. Јиген кижилери үй кижилерден, јаш палдардан папка пеш мунг кирелү кизи болгон. Аш јиген боинча Исус Христос Поюнын үренчиктерин, мен калыкты пожоткынча, слер кемее кирип, көлдинг ол јанына Менен озо кечигер деп, кичеди.

ИСУС ХРИСТОС ТАЛАЙДЫН ҮСТҮ БИЛЕ ПАСКАНЫ.

ХОЖДЕНИЕ ИСУСА ХРИСТА ПО МОРЮ.

Исус Христос пеш мунг кижини пеш калаш была тойгыскан кинде, үренчиктерине айтты: Мен калыкты пожоткынча, слер кемее кирип, талайдын ол јанына кечигер теп, кичеди. Исус Христос калыкты пождоло. туюка мөргүн деп, тууга чыкты, энгирде анда јаныскаан болды. Үренчиктер кирген кеме, удра соккон салкынга туттырып, талайдын тал ортозында болгон. Түннинг төртинчи каруул бинде, Исус Христос талайдын үстү-биле пазып, алар јаары паады. Үренчиктери Анын талайдын үстү биле пазып клаатканын көрүп, сүреетидилер, пу сүр полор теп, корколо, кыйгыра бердилер. Айдарда Исус Христос унчугуп, тынгыдыныгар, пу Мен мин, корупагар, теди. Аа Петр айтты: э Каан! пу Сен болзон,

Саа су была бараин-ба? теди. Ол аны кел, теди. Петр Иисус Христоско једеин деп, кемедең чыгып, суудын үстү биле пасты. Је, салкыннын тың согуп турганын көрүп, корукты, сууга чөгүп праадала, кыйгыра берди: э Каан! мени аргала, деп. Иисус Христос колун сунуп, аны көдүре тудуп айтты: э јеттире пүтпес! нерек пүдүнбедин? теди. Алар кемее кирерде, салкын токтой берди. Кемеде оттургандар Аа пазып келеле, пажырып айттылар: чиндап, Сен Кудайдың Уулы јазып, теди лер. Анаң талайды кечип, Генисарет јерге келдилер.

ЈҮС ЧЕРҮДИҢ ВАЖЫН БИЛГЕН БИЙДИҢ КУЛЫН ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ СЛУГИ СОТНИКА.

Иисус Христос не-ле јоболды јазып јат деп, өлгөндөрди тиргизип-јат деп, јүзүн түрлү кайкал әдиш јат деп кижилерге јар чикканда, јүс черүдин бажын билген бий, Аа келеле, мөргүп айткан: э Каан үимдеги кулым ууруп, тың кыйналып јат, теди. Аа Иисус Христос айтты: Мен, барып, аны јазып іеин теди. Айдарда, јүстин би Аа айтты: э Каан, Сенин келип, үиме киреринге мен турбассым; бир-ле сөс айтсаң, кулым јазыла берер; мен боюмнын бажымды билер бийлү кижі әдем; је, боюм даа билер черү кижилерим бар; алардың кажы бирүүзин, бар дезем, барат; кел дезем, келет; кулымды, муны әт дезем, әдет, теди. Иисус Христос муны, угала, кайкады; анидала, Поин әежиш клааткан кижилерге айтты: му-

нип пүдүп турганды Израил калыктаг даа таппадым, теди. Мунип айдала, јүстин бине айтты: бар, сен ка-нида пүдкензин, анида саа болзын, теди. Айдарда, ол ок часта бийдин кулы жазыла берди.

ИСУС ХРИСТОС КАПЕРНАУМДАГЫ БИЙ КИЖИ-НИНГ УУЛЫН ЈАСКАНЫ.

И С Ц Ъ Л Е Н И Е С Ы Н А Ц А Р Е Д В О Р Ц А .

Бир күн Иисус Христоско Капернаум городтогы бий кижиге келеле, Аны ууруп јаткан уулын јазарга кычирган. Айдарда Иисус Христос аа айткан, слер сүреетилү кайкалды көрбейчи, пүтпессеер, теди. Аа бий айтты: э Каан! уулым өлгөлөккө кел, теди. Аа Иисус Христос айтты: бар, сенин уулын жазылган, теди. Бий Иисустын сөзине пүдүп, айлына јанды. Ол праадарда, јолдо анын кулдары аа туптайгеле, уулын жазыла берген деп, айттылар. Бий алардан сурады: кажы киреде аа јенил болды? деп, Алар айттылар: кечеги күннүн алтынчи часта изү ууру аны таштаган, тедилер. Анип адазы, уулынын жазылганы Иисус Христостын айткан тужында болгонун мунаг билип алала, бои даа, үиндеги кижилери-дее Иисус Христоско јангадылар.

ЭДИ ПАЛУЛУ КИЖИНИ ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ПРОКАЖЕННОГО.

Бир кўн Исус Христоско ончо эди палулу кижиге келеле, анын алдына тизелене туруп, айткан: э Каан! палуумды арулаин дезен, арулаирзын, теди. Айдарда, Исус Христос аа ачинала, колы была тип, айткан: арулаин, ару бол! теди. Ол айтканы была, кижинин палуу жазылып, эди ару болды. Айдарда, Исус Христос аа айтты: кӧр, кижее не-дее деп айтпай, абыска барып, кӧрүнеле, жазылдым деп, Кудайга берү бер, теди. Же, ол барала, мени Исус Христос жасты-деп, кижилерге жарлап-айдып жүре берди.

КАПКАШ ПАЛУЛУ ОН КИЖИНИ ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ДЕСЯТИ ПРОКАЖЕННЫХЪ.

Пирзинде Исус Христос бир аилга кирип праадарда, Аа капкаш палулу он кижиге туштады. Алар раагынан туруп, э Исус Христос Ўредүчи! бисти кайрлагын деп улу кыйгыра бердилер. Ол аларды кӧрӧлӧ, абыстарга барып кӧрүнүгөр теди. Алар барып жассалар, палуу аруалды. Алардын бирүүзи боинин жазылганын кӧрӧлӧ, Кудайды мактаганча ойто келди. Анын пудуна жүс төмен жигыла тўжүп, Аа алкыш жеттирди. Ол Самаран кижиге болгон. Исус Христос айтты: жазылганы он кижиге эмес беде, тогузы кайда? Кудайга алкыш жет-

тирерге пу аймагы пашка кижиден өскөлөри не келбеди? тийле, аа айтты: тур, жанып бар, пүдүп турганын сени аргалады, теди.

КЕНЕГЕН ҮЙ КИЖИНИ ЖАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ СКОРЧЕННОЙ ЖЕНЩИНЫ.

Иисус Христос пир синагогаа кирип, суббот күнде үредип турган. Анда онсегис жыл көрмөскө кенеткен бир үй кижиге болгон. Ол түзелип полбой, пөкбип жүрөтөн болгон. Иисус Христос аны көрөлө, боина кычырып алып, аа айтты: үй кижиге! сен эмди жоболыгнан пожоп жазып тийле, анын үстүне колын салды. Колун салары была ол түзелди, Кудайды алкап мактап тура берди Айдарда, синагоганын би, Иисус Христос суббот күнде аны жасты деп таарынып, кижилерге айтты: эдерге алты күн бар, жазыларга ол күндерде келип жүрүгөр, суббот күнде келбегер, теди. Каан Кудай аа каручап айтты: опту! слердин ар кажыгар боинун чарын, эштегин суббот күнде бичен салгыштан чечип сугаратан эмес пе? Андый болгондо, онсегис жыл сатанаа пуулаткан Авраамнын пу палазын ол пуунан суббот күнде пожодорго керек эмес пе? теди. Ол мунип айдып турарда, Аа каршулангандардын ончозы уялып турды. Ончо калык Анын неле мактулу эткенине сүгүнип, Кудайды алкады.

ОДУС СЕГИС ЖЫЛ ЖАЗЫЛБАЙ УУРУП ЖАТКАН КИЖИНИ ЖАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ РАЗСЛАБЛЕННОГО ПРИ ОВЧЕЙ КУПЕЛИ.

Бир күн Исус Христос Иерусалимга келген; ол Иерусалимда бир су болгон: Кудайдын Ангелы кажы бирде ол суга көрүнбей тұжүп. аны чайбалтаттан болгон; су чайбалган кинде аа озо кирген жоболду кижы кандый даа жоболынан жазылаттан болгон. Айдарда, ол судын чайбаларын саккып, анда неле жаболду, аксак, кенеген, көзи жок, курук кижилер жадып жаткан болгон. Ол жоболдулардын аразында, одус сегис жылдын туркунуна ууруп, жазылбай жаткан, кижы бар болгон. Исус Христос аа келеле, анын ууруп жаткалы удай бергенин билип, анан сураган: жазылаин деп турун ба? деп; жоболду айтты: э Каан, андый эде; же, су чайбалганда, мени суга кидирер кижим жок; поюм киреин деп келзем, менен озо өскө кижы кирип чига берет, теди. Аа Исус Христос айтты: түр, төжөгинди алып, пазып жүр, теди. Ол айтканы была, жоболду кижы жазылып, төжөгин алып, пазып жүре берди. Мунун жазылганы суббот күн болгон. Айдарда, Иудейлер жазылган кижее айттылар: бүгүн суббот (байрам) күн, саа төжөк тудунарга жарабас, тедилер. Ол аларга айтты: Кем мени жаскан, Ол маа айткан: төжөгинди алып, пазып жүр деп. Анан сурадылар: сени төжөгинди алып, пазып жүр деп, айткан кижы кем? тедилер. Жазылган кижы, Аны кем болбогой деп, билбеген; Исус Христос десе, анда турган кижилерге чагыштанып, көрүнбей калган. Анын кинде Исус Христос аа Кадайдын өргөозинде жолыгала, айтты: муна, сен

жазылды; эмди мунан жаманга түшпейн дезен, килинчек этпе, теди. Айдарда, ол кижини Иудейлерге барып, мени Иисус Христос жаскан деп, аларга айдып берди.

КӨРМӨСТҮ ЭКИ КИЖИНИ, БАЗА ТИЛИ ЖОК КӨРМӨСТҮДИ ЖАСКАНЫ.

Исцѣленіе двухъ слѣпыхъ и бѣсноватаго нѣмаго.

Бирзинде Иисус Христос барып жадарда, кози жок эки кижини Аны эже барып, кыйгырып айткан: Давидтын Уулы Иисус! бисти кайрлагын, деп. Ол үйгө кирерде, көзи жоктор Аа жаба пазып келдилер. Иисус Христос аларга айтты: Мени муны эдерге чыдаир деп, пүдүп тургар ба? теди. Алар андый эде Каан, тедилер. Айдарда, ол алардын көзине тийип, айтты: пүткенигерче слерге болгой, теди. Муны айдары была алардын көстөри жарыды. Иисус Христос аларды кезедип айтты: көрүгөр, муны бир дее кижини билбесин, теди. Алар чыгала, Анын эткенин жер заин жарлады. Пулар чыгып праадарда, ичинде көрмөстү тили жок кижини Аа алып келдилер. Ол көрмөсти чыгарып іерде. тили жок кижини эрмектене берди. Калык кайкап айтты: Израил ортозында мундый көрмөк качан даа көрүнбеген, деп. Фарисейлер айттылар: ол көрмөстөрдү, көрмөс бининг күчү биле чыгарып жат тедилер. Иисус Христос каандык учурлу Евангелияны жарлап, кижининг ар ууруун, ар жоболун жазып, тура заин, аил заин жүрди.

КОЗИ ЈОК БОИ ТУУЛГАН КИЖИНИ ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ СЛЪПОРОЖДЕННАГО.

Бир күн Исус Христос барып јадала, энеден тууларда көзи јок болгон кижини көрди. Айдарда, Анын үренчиктери сурадылар: пу кижн боинын килинчеги учун көзи јок болгон-ба, ада энезинин килинчеги учун мундый болгон-ба? тедилер. Айдарда Исус Христос айтты: ол бои-даа килинчек эткен эмес, ада энези-дее килинчек эткен эмес; је, мунын мундый болгоны анаг ары Кудайдын күчи күрүнзин-деп, теди. Мунип айдала, түкүрүгүне палкаш чеип, көзи јоктын көзүне сүртүп береле, айтты: эмди сен Силоам деп суга барып, јүзүңди јунуп-йй, теди. Ол көзи јок кижн барып, јүзүн јунала, көстү болуп јанып-келди. Айдарда анын аилдаштары, аны көрөлө, айдышкандар: пу, мунаг озо, тленип јүреттен көзи јок эмес пе? тештилер. Айдарда, кажылары айттылар: пу ол болор, деп; кажылары-десе, јок, пу аа јүзүңдеш кижн болор, деп. Анип алар танып болбой турарда, паа кижн айтты: пу турган мен боюм-мин, деп. Айдарда, анаг сурадылар; сенин көзүң канип јазылды? деп. Ол айтты: Исус Христос теген Кижн чилекеине палкаш чеип, көзүме сүртеле, мени Силоам суга барып јунун теди; мен барып јунуп-іеримде, көзүм јарт көрүнүп түра-баады, теди. А Ол кижн кайда? тедилер. Билбейдим, теди. Ол турган кижилер аны фарисейлерге алып-паадылар. Айдарда, Исус Христостын ол кижини јасканы суббот күн болгон. Фарисейлер анаг јазылган учурын сураирда, ол айткан: Исус Хрхстос көзүмди палкаш-была сүртүп-берерде, мен барып јүзүм јунуп-ййдим, айдарда,

көзүм көрүп тура паады, теди. Фарисейлердин кажылары Иисус Христосты, суббот күнди күндүлебегенде, Кудайдан эмес-деп, кажылары: килинчектү кижини мундый кайкалды эдип болор-ба? деп, үзери бойлоры пылаажып-турдылар. Анида пылаажып-турала, паа кижиден сурадылар: сен көзүңди жаскан кижини кем болор деп жазын? тедилер. Ол айткан: Аны пророк деп-турум, теди. Айдарда, Гудейлер аны, көзү жок бои туулала, жазылган-деп пүтней, ада энезин кычиртып-алала, алардаг сурадылар: паа, слердин көзи жок туулган уулыбис тийтенигер, пу ол-ба? ол болзо, энди анын көзи канип көрүп-туру? тедилер. Ада энези айтты: көзи жок туулган уулыбис пу эде, же, көзи канип жазылганын билбей турубис. Анын жажы жеткил, боинаг сурагар; боинын учурын бои айдып-берзин, тедилер. Алар уулыбисти Иисус Христос жаскан-деп билзе дее, Гудейлердин жаандарынаг коркуп, жажырып айтпай-тургандар; ненин учун десе, Гудейлер Иисус Христоско өчөжиң, Аны Кудайдын Уулы Христос-деп айткан кижини алар жаман көрүп, некеп жүргендер. Мунун учун ада энези фарисейлерге, жажы жеткен уулыбистын боинаг сурагар-деп, айткандар. Айдарда, фарисейлер, көзи жазылган кижини экинчизин кычиртып алала, аа айткандар: Кудайдын ады магын чыгарып айт; бис десе, ол кижинин килинчектүүн билип турубис, тедилер. Ол айткан: ол килинчектү-ба, жок-ба, билбей турум; жангыс-ла анымды биледим: көзи жок болгон боюм, көрөр көстү болдым, деп. Айдарда, анаг база сурадылар: Ол көзүңди канип жазып-ийди? деп. Ол аларга айтты: жасканын слерге айткан эдем, слер укпай салдыгар: база нени уган деп туругар? Анын үренчиктери болорго туругар-ба? теди. Айдарда, алар аны же-

мелей айттылар: сен Анын үрөнчиги-зын; а бис десе Моисейдин үрөнчиктери. Моисей-была Кудай эрмектешкен, а пу киж и кайдан келген болбогой, бис билбей-турубис, тедилер. Жазылган киж и айтты: слер Аны кайдан келген болбогой деп туругар; Ол десе менин көзүмди жасты, эм андый болгондо, ол тагаркалу эмес-бе? киж и туулганнан бери көзи жокты көстү эткен-деп, јер пү-дерден бери угулбады. Је, кем Кудайды күндүлеп, Анын салымы-была кылынып-јүрзе, Кудай аниин угар тийтен эде, теди. Айдарда, аа айттылар сен пар боюн килинчектү туулала, бисты үредип-турун-ба? тийле, аны чигара качырып-ийдилер. Исус Христос аны чигара качирганын угала, аны таап-алып айткан: сен Кудайдын Уулына пү-дүп-јасын-ба? теди. Ол айтты: э Кааным! ол кем эде? мен Аа пүдүй, јандаин, теди. Исус айтты: сен Аны көргөнзин, Ол сенин-биле эрмектежиш-туру, теди. Ай-дарда ол айтты: э Каан! јандап-турум, тийле, Аа ба-жырды.

ТИЛИ ЈОК, КУЛАГЫ УҚПАС КИЖИНИ ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ГЛУХО-НЪМАГО.

Исус Христос Тир была Сидон јеринен чыгып, он туралу јери биле Галилейдеги талај јаар парып јаткан. Аа бир тили јок кулагы ўскер киж ини акелиц, ўстүне колун салгын деп, сурадылар. Исус Христос аны туура алып парала, эки кулагына сабарын сугуп, тўкўреле, тилине тийди, тенерее көрүп, улу тынала, аны, эффаоа! теди. Эффаоа тегени, ачыл теген сөс. Муны айдары-

была анын кулагы ачылып, тилинин күрмеги чечилип, жарт эрмектене берди. Аларды, мунун учурын кемге дее айтпагар деп, жакыды. Же, аларды канчала токтотсо, алар Аны там ары жарлап турдылар. Ончозына жакшы эдет, үскерди угар эдет, тили жокты тилдү эдет деп, сүрекей кайкап турдылар.

КОРМӨСТҮ ЭКИ КИЖИНИ ЖАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ДВУХЪ БЪСНОВАТЫХЪ.

Вирзинде Иисус Христос Гергес јерине келерде, ичинде көрмөстү эки киж, сөөк салаттан јерден чыгып, Аа туштады. Алардын сүрекей күч казырына ол јол была кем дее јүрбес болгон. Айдарда, алар кыйгырдылар: э Иисус Христос, Кудайдын Уулы! Сенин бисте нег бар? өи јеткелеке бисти кыйнаирга келдин, тедилер. Алардын кедери јанында, көп үүрлү чочколор кудүтте турган. Көрмөстөр Аа мөргүп, жалынып айттылар: бисти пулардан чыгарар болзон, үүрлү чочколорго бисти кирерге ијгин, тедилер. Иисус Христос аларды, барып киригер, теди. Көрмөстөр чыгып, үүрлү чочколорго кирди, чочколор каядан талайга калып ончозы кырылды. Күдүчилери дезе, јүгүрүп барып, тураа келеле, не болгонын айтты, ичинде көрмөстүлердин учурын даа айттылар. Айдарда турадагылардын ончозы Иисус Христоско удура чыктылар; Аны көрөлө, алардын јеринен ойто јанзын деп, сурадылар. Ол кемее кирип, ойто кечеле, Боинын туразына јанды.

ИСУС ХРИСТОСТЫҢ КӨРМӨСТҮ КИЖИНИ ЖАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ГАДАРИНСКАГО БЪСНОВАТАГО.

Пир күн Исус Христос оеки үренчигин алганча, Генисарет көлдин ол жанына кемелү кечип, судын жарына чыгып-парарда, Аа сөөк салган жерден, ичинде көрмөстү кижиге келген. Ол кижиге кийим кийбей, аилга жатпай, көрмөскө качыртып, сөөк салган жерде тенип, кыйгырып жүрген. Кижилер аны тудуп, токтодып полбой тургандар: аны кынжылап-таа койгондо, ол кынжызын үзүп, кийимин чечип, качип жүрген. Ол Исус Христосты рагынан көрөлө, Аа жүгүрүп келип, жыгыла пажырды. Исус Христос аа айткан: пу кижиден чык, теп. Көрмөс кый салып айтгы: э Үстүни Кудайдын Уулы Исус Сенин менде нег бар? мени кыйнаба деп, мөргүп турум, теди. Айдарда, Исус Христос анан сураган: сенин адын кем? деп. Көрмөстү айткан: менин адым легион, деп. Легион тегени черү тегени. Ол кижее кирген көрмөстер көп болгон учун, боинун адын черү деп айткан. Анан рак-эмес үүрлү чочколор күзетте турган. Айдарда, көрмөстер Исус Христоско мөргүп айттылар: бисти пу кижиден чигарар болзон, таамаа түжүрбей, ол чочколордын ичине кидир, тедилер. Исус Христос аларды киригер, теди. Көрмөстер, кижиден чигала, чочколордын ичине кирдилер. Чочколор, корукан боинча, каядан көлгө калып, ончолоры суга түжүп кырлды. Айдарда, чочколорды күзедип турган күзеечилер муны көрөлө, аилина жүгүрүп-барып, не болгонун кижилерге жарлап айдып бердилер. Кижилер, Исус Хри-

стоско келеле, көрмөстү кижинин эстү, киймдү оттурганын көрүп сүрееттидилер. Көрмөстү кижинин жазылганын, чочкорордын суга түшкенин көргөн кижилер, айдып берерде, аилдан келген кижилер, анан коркуп, Иисус Христоско мөргүп айттылар: бистин энчи јерибистен јанып бар, деп. Иисус Христос анан ойто јанарга турарда, јазылган кижиде Аа айткан: Сенин биле кожо јүреин-бе? деп. Аа Иисус Христос айтты: айлыга барып, саа Кудайдан јеткен биянын кижилерге јарлап айт, теди. Ол барала, Иисус Христостын аа эткен биянын калыка јарлап, айдып јурди.

ХАНАНЕЯ УКТУ ҮЙ КИЖИНИН КЫС ПАЛАЗЫН ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ДОЧЕРИ ХАНАНЕЯНКИ.

Иисус Христос Јерусалимнан Тир была Сидон ороонго паады. Анда бир Хананея үй кижиде Аны эже праддып, кыйгырды: э Каан, Давидтын Уулы! мени кайрлагын, менин кызым тын калдюуруп јат, теди. Иисус Христос аа бир дее сөс айтпады. Үренчиктери Анын јанына пазып келеле, ол үй кижиде кийибистен кыйгырып јат, аны пожат тирде, Ол айтты: Мен јангысла Израиль јуртынын аргазы јок койлорына илгеним, теди. Айдарда, үй кижиде, јууктап пазып келеле, Аа пажырып, э Каан маа полушкын, теди. Аа Ол айтты: балдардын курсагын алып, иттерге таштаирга јарабас, теди. Ол айтты: э Каан! айтканыгар чын, андый даа ползо, бийлердин столынан түшкен аштын оодыгын иттер дее јийтен ок эде,

теди. Айдарда аа Иисус Христос айтты: э үй кижиле! сенин пүдүп турганың улу, сураганыңча саа ползың теде. Ол айдары была, анын кызы жазыла берди.

НАИН ТУРАДАГЫ ТУЛ ҮЙ КИЖИНИН УУЛЫН ТИРГИСКЕНИ.

ВОСКРЕШЕНИЕ СЫНА ВДОВЫ НАИНСКОЙ.

Капернаумда јүс черүдин бажын билген бийдин кулын јаскан кийнде, Иисус Христос Наин деп тураа барган. Анын үренчиктери, база көп калык кожо барып јаткандар. Ол туранын воротазына једип праатса, тул калган эненин өлгөн јангыс уулынын сөбгин јуарга алчыгып клааткандар. Турадан көп кижиле анын была кожо барып јаткандар. Иисус Христос аны көрбө, аа ачынып, аны ийлаба, теде. Јууктап пазып келеле, сөбгиле јаткан орынга колы была тьерде, өлгөнди алып прааткандар токтой түштилер. Ол айтты: уул! саа айдып турум: тур, деп. Өлгөн кижиле көдүрүлүп оттурала, эрмектене берди. Айдарда Иисус Христос аны энезине берип ийди.

ІАИР БІЙДИН КЫС ПАЛАЗЫН ТИРГИСКЕНИ.

ВОСКРЕШЕНИЕ ДОЧЕРИ ІАИРА.

Пир күн Иисус Христос талайдын јакаазында оттуруп, калыкты үредип турганда, Іаир деп бий кижиле Аа келеле, пудуна јыгыла түжүп, башкойп айткан: менин кыс

балам ууруп, өлүп праат; аа парып, үстүне колун сал, ол жазыла берер, деп. Иисус Христос муны угала, анын айлы жаар парган. Аны эежип прааткан калык жолдо Аны кыстажып турган. Ол парып жатканда, пир үй кижиге, Иисус Христоско пазып келеле, Анын кийимине колы была тийген; ненин учун дезе? ол онеки жылдын туркунына ичинен кан келип, жобоп жүрген. Жоболынан жазылаин деп, ончо жөөжөзин эмчилерге үреген, же, андый даа ползо, жоболынан жазылбай, аа үзери уурулу болды. Айдарда Иисус Христостун кийимине тийген боинча, анын жоболы жазыла берди. Иисус Христос Боинан чиккан күчүн билеле, калык жаар паштанып айткан: Маа кем тийди? деп. Үренчиктери айттылар: эежип прааткан калык кыстадып турган Боюн, Маа кем тийди-деп, айтканынды! тедилер. Же, Иисус Христос Боина тийген кижини танып деп, эебре көрүп турды. Айдарда паа үй кижиге паштанып жазылганын пилинеле, Иисус Христоско жууктап келип, пудуна пажырала, Аа чинын айдып перди. Айдарда Иисус Христос аа айтты: балам! корукпа, сенин пүткенин сени аргалады; эмди амырын парып, суузак полуп жүр, теди. Ол муны айдып турарда, пийдин айлынан кижиге келип айтты: сенин балам корой берди, эмди Үредүчини база не жободозун? деп. Иисус Христос муны угала, пийге айткан: корукпа, пүт ле, балам аргалалар, теди. Анип айдала, үч үренчигин алганча пийдин айлына келерде, кижилердин пулганып, ийляжип, сыктажып турганын көрди. Айдарда аларга айтты: ийлабагар, ол өлгөн эмес, уюктап жат, теп. Айдарда кижилер! өлгөнди уюктап жат деп айтты деп, Аны электеп каткырдылар. Иисус Христос аларды чигарып иеле, кыстын ада энезин, Бои была кожо келген үренчиктерин алганча, өлгөн

баланың јаткан үине киреле, өлгөн баланың көлунаң тудуп айткан: балам! тур, деп. Айдарда, ол айтканы была кыс туруп, пазып жүре-берди. Муны көрүп турган кижилер сүрекей сүреетидилер; айдарда, Иисус Христос аларга мунуң учурын кижилерге јарлабагар деп, јакыйла, Боиның үине јанып келди.

ИСУС ХРИСТОС БОИНЫҢ ҮРЕНЧИКТЕРИНЕ МАГЫН КӨРГҮСКЕНИ.

ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ.

Иисус Христостың кыйнатырар өи јеткенде, Ол Петрды Јаковты, анын карындажы Иоанды-пу үч үренчигин алганча, шик туга алчыгала, алардың көзинче кубулуп парган: Анын чираи күн-дй јаркынду болды, кийген кими кар-дй ак полды. Моисей была Илія келип, Анын была эрмектежип турганын көрдилер. Ол тушта Иисус Христостың үренчиги Петр Аа айтты: э Каан, биске мунда полорго јакшы; Саа јарагыдый болзо, бис мунда үч чадыр тарталы: бирүүзин Саа, бирүүзин Моисейге, бирүүзин Иліяа, теди. Ол муніип айдып турарда, јаркынду пулут аларды јаап ійди: айдарда, пулуттан эрмектеген үн угулды: Пу турган Мениң сүүген Уулым, біяным Анын Боинда. Аниип угуп жүрүгер, деп. Үренчиктери муну угала, јус төмен јерге јыгылып, сурекей коркуп паадылар. Је, Иисус Христос аларга пазып келеле, колы была тиш: туругар, корукпагар деп, айтты. Алар турала, көрүп ійзелер, јаңысла Иисус Христос турганын көрди-

лер. Алар туудан түжүп клаадарда, Исус Христос аларга айтты: кижилер Уулы өлгөнүнөн тирилип тургынча, көргөнүгөрдү кемге дее айтпагар, теди.

ТИЛИ ЖОК КӨРМӨСТҮ КИЖИНИ ЖАСКАНЫ.

ИЩҢЛЕНИЕ НЪМАГО БЪСНОВАТАГО.

Исус Христоско бир кижилер келеле, Аа бажырып айтты: Үредүчи! Саа унчукпас ичинде көрмөстү уулымды алып келдим. Аны кайдала тутса, жерге жыга салып иет, уузынан көбик чыгат, тижин кыдирадат, тала берет. Анын көрмөзүн чыгарып ийзин деп, үренчиктеринге айткан эдем, же, алар чыгарып болбой салдылар, теди. Исус Христос аа каруун бериң, айтты: э пүтпес аймак! слер биле канчазына жүреин, слерге канчазын чыдаин? аны Маа акелигер, теди. Айдарда аны Аа алып келдилер. Көрмөстү кижилер Аны көрүп иерде, көрмөзи аны калтыратты, ол жерге жигылды, уузынан көбик чыгып тоголонып жатты. Исус Христос адазынан сурады: аа мундый болголы удаан болды ба? деп. Ол айтты: күчүдөн бери теди. Аны өлтүреин деп көп каттап аны отко даа, суга даа жыккан. Канчала чыдагыдый болзон, биске пуурсагын, биске болушкын, теди. Аа Исус Христос айтты: канчала пүткидий болзон, пүт; пүткенге ончо болор, теди. Муну айдары была уулдын адазы, көзи жаштанып, кый салып айтты: э Каан! пүдүп турум, пүтпезиме болушкын, теди. Исус Христос калыктын жүгүрүп клаатканын көрүп, пяр көрмөсти токтодоп айткан: унчукпас, үскер көрмөс! Саа айдып турум; мунан чык, аа

соондо-доо кирбе, теди. Ол кыйгырып іеле, аны тын калтырадала, чыга берди. Ол өлүк тій болды. Көп кижі аны өлди деп айдышты. Айдарда, Ісус Христос аны колынан тудуп көдүрерде, ол турагалды. Ісус Христос үйге кирген кинде, үренчиктери, аны бис канип чыгарып болбодыбис деп, Анаң туюка сураирда, Ол айтты: пу аймакты чыгарары мөргү биле орозо, теди. Анаң чыгып, Галилей јери биле паадылар. Ол кижее билдиртпей барып, үренчиктерин үредип айдып турган: кижі Уулы кижилердин колына берилер, алар Аны өлтирер, өлтирген кинде, Ол үчүнчи күнинде тирилер, деп.

ІЕРИХОН ГОРОДТО КӨЗИ ЈОК КИЖИНИ ЈАСКАНЫ.

ИСЦЪЛЕНИЕ ІЕРИХОНСКАГО СЛЪПЦА.

Пир күн Ісус Христос Іерихон городко једип праадарда, көзи јок бир кижі јол ичинде тленип оттурган. Јанынча эртип прааткан калыктын табыжын угала, пу не деп сурады. Ісус Назорей келип јат деп, аа айттылар. Айдарда ол, э Давидтын Уулы Ісус! мени кайрлагын деп, кыйгыра берди. Эртип прааткан калык аны унчупка тиирде, ол там ары кыйгырды: Давидтын Уулы! мени кайрлагын, деп. Ісус Христос токтоп тура барып, аны Маа акелигер, теди. Аны јединип келерде, анаң сурады: саа Менен не керек? теди. Ол айтты: көстү полоин деп турум, теди. Ісус Христос айтты: көстү бол! пүткенин сени аргалады, теди. Айтканы была ол көстү полды.

Ол Кудайды алкап мактаганча Аны эже паады. Калыктын ончозы муны көрөлө, Кудайга алкыш жеттирдилер.

ЛАЗАРЬДЫ ТИРГИСКЕНИ.

ВОСКРЕШЕНИЕ ЛАЗАРЯ.

Виоанія деп аилда, Марфа-была Марія,-эки сийнду Лазарь деп кижы јаткан. Бир күн Лазарь уурий берди. Айдарда, сийндери Иисус Христоско кижы иип, айттырдылар: э Каан! Сенин сүүгенин уурий берди, деп. Иисус Христос муны угала, айткан: анын јоболы өлүмге эмес, Кудайдын ады магы чыгарына, теди. Айдарда, Лазарьды ууру деп угала, јүрген јерине эки конды. Эки күннүн кийнде Иисус Христос үренчиктерине айтты: Лазарь наадибис уюктай берди; је, Мен аны, барып, уйгузаин, теди. Үренчиктери айтты: э Каан! ол уюктай берген болзо, јазылар, тедилер. Иисус Христос Лазарьдын өлгөнүн, уюктап јат деп, туюктап айткан; үренчиктери дезе, анын уйкузынын учурын айдып турган болор деп санагандар. Айдарда, Иисус Христос аларга чикезин айтты: Лазарь өлди; је Мен анда болбогоныма слердин учун сүгүнүп турум; слерди пүтсеп деп, аа барбадым; је, эмди баралы, теди. Муниип айдала, Виоанія аилга паады. Лазарьдын сийндери Иисус Христостын келип јатканын угала, бирүүзи Аа уткуй барарда, бирзи үйде јада галды. Айдарда, уткуй парган Марфа, Иисус Христоско пазып келеле, айтты: э Каан! сен мунда болгон болзон, карындажым өлбегей дее эде; је, мен эмди дее

билип турум, Сен Кудайдаг нени дее суразаг, Кудай Саа берер, деп. Иисус Христос аа айтты: карындажыг тирилип турар, теди. Аа Марфа айтты: калганчи күнде тирилеттенин билип турум, теди. Аа Иисус Христос айтты: кижинин тирилери, түрү болоры Мен мин; Маа жагдаганы өлзе дее, тирилер; түрүдинг кемизи-дее Маа пүдүп жагдаза, качан-даа мөңкү өлбөс; сен поо пүдүп турун ба? теди. Марфа Аа айтты: э Каан! айтканын чин; Сени элге келеттен Кудайдын Уулы Христос деп, пүдүп турум, теди. Мунин айдала, Марія сийин туюка кычыртып, айтты: Үредүчи мунда, сени кычырып јат, деп. Ол уккан боинча, мендей Аа паады. Аа келеле, пудуна јыгыла бажырып, айтты: э Каан! Сен мунда болгон болзон, карындажым өлбөс эде, теди. Айдарда Иисус Христос Мариянын ійлаганын көрүп, пои даа, ичинде јажууруп ачинала, слер аны кайда јуудыгар? теди. Э Каан! келип көр, тедилер. Алардын ачуурканганын көрүп, Иисус Христостын эки көзинен јажы чыкты. Айдарда Іудейлер айттылар: Анын Лазарьды сүүгенин көрзөгөр деп. Кажылары айдыштылар: Ол көзи јокты көстү эткен бои Лазарьды өлбөзин деп боллобой салды ба? деп. Иисус Христос ичинде ачинганча, Лазарьдын сөөгин салган каянын куиндагы межип јаар паады. Ол межиктин үстүн таш была пазырып салган болгон. Иисус Христос межик үстүндеги ташты андарып игер, теди. Лазарьдын сийни Марфа айтты: э Каан! ол үреле бертир, јытанып јат; межике салылганан бери төртинчи күни, теди. Аа Иисус Христос айтты: Маа пүдер болзон, Кудайдын магын көрөззин деп, саа айткан эмес педем? теди. Айдарда межиктин тажын андарып ійдилер. Иисус Христос теңере јаар көрүп айтты: э Ада!

Менин уккан учун, Саа алкыш жессин! Менин качан даа угаттаныңды билзем дее, пу турган калык Мени Сенен келгениме пүтсин деп, муны айдып турум, теди. Мунип айдала, тың үнденип айтты: Лазарь! бери чык, деп. Айдарда колы пуды оруулу, жүзүн жаба тарткан плаатту өлгөн Лазарь межиктен туруп келди. Иисус Христос айтты: анын оруун чечип ийгер, ол жүрзин, теди. Айдарда анда турган калык пу сүреетилү кайкалды көрүп. Иисус Христоско жандадылар: кажылары фарисейлерге парып, пу кайкалдын учурун айдып пердилер. Алар үзери жөптөжип айдыштылар: эмди пис каниссабис жакшы болгой не? Иисус Христостың эдип турганын керексибесебис, ончо эл Аа жандай берер, деп. Айдарда алардын бирүүзи Каиафа тең, улу абыс айтты: слер эш неме билбей жазыгар; ончо калык кырылганча, анын ордына жангыс кижн өлзө жакшы деп, билбей жазыгар ба? теди. Өскөлөри пу сөсти жөпсенип, ол күннен ала Аны өлтирерге некеп жүрдилер.

ИСУС ХРИСТОСТЫҢ ИЕРУСАЛИМГА КИРГЕНИ.

ВХОДЪ ИСУСА ХРИСТА ВЪ ИЕРУСАЛИМЪ.

Иисус Христос Лазарьды тиргискен кинде Виоанядаг Иерусалимга праадып, Елеон туудын төзинде турган Висфагия аилдын туш орто токтойло, эки үренчигине айтты: пу аилга барып, пуулап салган жаш эштек көрөригер, аны чечип алып, келигер. Аны некерек чечип жассыгар деп сураза, Үредүчее керек деп, айдыгар теди. Үренчиктери ол аилга парып, Иисус Христостың айтка-

нынча эштекти таап алып, аны чечип јассалар, анын эези келип, муны не керек чечип јассыгар деп, сураирда, алар пу Кааныбиска керектү деп айттылар. Айдарда эези неме тебеди. Ұренчиктери аны алып келеле, кїмдерин тоқкуп береле, Иисус Христосты миндирип алдылар. Кижилер Анын Јерусалимга парып јатканын уағала, улу Каанды күндүлеп узаткандый, Иисус Христосто канатажа пазып, узадып чыктылар. Иисус Христос јакшаа ўредеечи, ууруды јазуучи, өлгөнди тиргизеечи учун, алар Аны муніи күндүлеп узаткандар. Алар кыйгы салып айттылар: Давидтын Уулына осанна! Каанын адында клааткан алкалу деп. Кажылары сүгүнген боинча, каттанчызын чечип, Анын јолына јайдылар, кажылары ағаштын пүрүн сындырып алып јолына таштадылар. Иисус Христос Јерусалимга келеле церквее кирди, ол тушта калыктын кыйгызы токтой берерде, јаандардан көрө күчү балдар, Давидтын Уулына осанна ползын деп, кыйгырыжып турдылар. Пичикчилер биле улу абыстар пу палдардын јайдып турганын токтос теп Иисус Христоско айдарда, Ол аларга айтты: күчү балдардын, эмчек эмип турган балдардын уузынан мак чыгарганзын деп, чїмде чїйгенди билбей јассыгар ба? Плар унчукпаза, пу турган таштар, Мени Кудаидын Уулы, элдин Аргалаачызы деп, кыйгырар, теди.

ИСУС ХРИСТОС СМОКОВНИЦАНЫ КАРГАГАНЫ.

ПРОКЛЯТІЕ ІСУСОМЪ ХРИСТОМЪ СМОКОВНИЦЫ.

Эртеғизи күн Иисус Христос Јерусалимга ойто парып јадала, аштай берди. Јол ичинде турган смоква ағашты

көрөлө аа жууктап пазып келди, пүринен өскө неме тапшай, аа айтты: саа үрен эмдиден ала качандаа пүтпезин, деп: кенетин смоква куруп калды. Үренчиктери муны көрөлө, кайкап айттылар: смоква агаш канип кенетин куруп калды, деп. Иисус Христос аларга айтты: экиленбей пүдер болзогор, смоква агашка эткеннен болгой пу турган тууды, көдүрүлүп талайга жыгыл дезегер, анида позор. Мөргүп туруп, нени дее пүдүп суразагар, аларыгар, теги.

**ЈИЛЕКТҮ АГАШ ӨСКҮРГЕН ЈЕРДИ КАРУУЛДА-
ГАН, ИШМЕЧИЛЕРГЕ ТҮНГЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.**

ПРИТЧА О ВИНОГРАДАРЫХЪ.

Каан Кудай Иисус Христос айткан: бир аилду кижн болгон. Ол јилектү агаш өскүреле, эбре чеден тутты, сыскыру касты, пакана тургусты. Өскүрген агажын ишмечилерге сакыдала, бои сала берди. Үрен јуар өи једерде, үреним акелигер деп, ишмечилерине кулдарын іјди. Ишмечилери ол кулдарды тудуп алала, кажызын сокты, кажызын өлтүрди, кажызын таш была согуп өлтүрди. Эези, база өскө, озогызынан көп, кулдарын іјди. Пларын анийттылар ок. Эн калганчызында, алар уулымнан уялар деп, уулын іјди. Ишмечилери уулын көрөлө, үзери төптөштилер: пу энчизин алаттан уулы, аны парып өлтиреле, энчизин алалы, тийле, аны тудуп алып, јилектү агаш өскөн јерден чыгарала, өлтирип салдылар. Эмди ол јилектү агаш өскүрген јердин эези келзе, ол ишмечилерин канидар деп туругар?

теди. Аа айттылар: ол кара сагыштуларды жаман өлүм биле өлтирер, јилектү агажын өскө ишмечилерге берер, алар үренин боинын өинде јеттирип турар, тедилер. Исус Христос аларга айтты: устардын керексибей салган тажы, тоолыктын бажы болды, пу мунды Каан Кудайдан болды, көзигерге кайкалду тегенди, чимнен качандаа кычырбаган бидигер? теди.

ЖИРГАЛГА КЫЧЫРЫЛГАНДАРГА ТҮНЕЙЛЕП АЙТКАН СӨЗИ.

ПРИТЧА О ЗВАННЫХЪ НА ВЕЧЕРЪ.

Каан Кудай айткан: бир кижин иңирги јаан той жа-
зайла, көп кижилерди кычырган. Иңирги аш јиір өи
једерде, кычырылгандарга, тойго келигер, ончо пелен
деп айдарга, кулын ійди. Алар ончозы барбайлы деп
үзери јөптөшкендй болуп, барбаска, керегин айдып ту-
ра бердилер. Бирүүзи аа айтты: јер садып алдым, аны
барыр көрөр керегим бар, мөргүп турум, маа тарынба,
деп. Бирүүзи айтты: пеш түней чар садып алдым, аны
көрөргө парадым, мөргүп турум, маа тарынба, теди.
Үчүнчизи айтты: мен кижин алдым, барып полбоссым,
теди. Ол кул јанып келеле эезине угусты. Айдарда, үй-
дин эези тарынала, кулына айтты: туранын оромы заин,
оромнын пелтири заин парып, јокту јоюларды, кенеген-
дерди, аксак была көзи јокторды бери јууп кел, теди.
Айдарда кулы айтты: э біим! айтканын была эттим, база
даа јер бар, теди. Аил эези кулына айтты: јол заин,
чеден заин барып, келзин деп, кичееп кычырып кел, үим

толзын. Слерге чын айдып турум: ол кычырылгандардын бирзи дее ажымнап жибес. Кычырылгандары көп, талдалганы ас, теди.

ПЕШ ТАЛАНТ МӨНҮНГЕ ТҮНГЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

ПРИТЧА О ПЯТИ ТАЛАНТАХЪ.

Каан Кудай айткан: Бир кижн жат аймака барар алдында, кулдарын кычыртып алып, аларга жөөжөзүн перди. Бирүүзине беш талант мөнүн берди, бирүүне эки, бирүүзине жаңыс, ар кажызынын чыдаирынча береле, саадабай барар жерине паады. Пеш талант алганы парды, анызын кереке тутты, үзери база пеш талант астамдап тапты. Эки талант алганы аниип ок база эки талант үзери астамдап алды. Жаңыс талант алганы барды, анызын жерге көмүп, бининг мөнүнүн сугуп салды. Удаган киинде ол кулдардын би жаньп келеле, аларды тооложорго кычыртты. Беш талант алганы үзери тапкан беш таланттын алганча келип, бине айтты: э бим! маа беш талант берген эдегер, аа үзери беш талант таптым, анызы пу, теди. Бий аны жакшы теди, пүдүмчилү, жакшы кулумзын, аска пүдүмчилү болгонзын, көпкө сени тудадым, бингнин жиргалына кириш, теди. Эки талант алганы аниип келди, айтты: э бим! сен маа эки талант берген эдегер, аа үзери эки талант таптым, анызы пу, теди. Бий аны жакшы теди, пүдүмчилү, жакшы кулумзын, аска пүдүмчилү болгонзын, көптин бине сени тудадым: бингнин жиргалына кириш, теди. Жаңыс талант алганы пазьп келеле, айтты: э бий? сен катту ки-

жи эден, үрендебеген јериннен аш кезеринди, төкпөгөн јериннен јуатанынды билип, коркуп, парып мөңүнинди јерге сугуп салдым, эмди боюңдин ойто ал, теди. Айдарда бий аа уткулап айтты: јаман, јалку кул! үрендебеген јеримнен кезетенимди, төкпөгөн јеримнен јуатанымды билгенинде, мөңүнимди садучиларга бергидий эден, мен келип, боюмдин артыгы была алар эдем деп, айдала, айтты: анын таланттын алыгар, он талант мөңүндүге беригер, теди. Бардын барына перелип кожылар, јоктудын не бары даа ойто алылар. Пу јаман кулды тышкары карачкаа таштагар, анда аа ий, тиштин кыдирты болор, теди. Мүнип айдала, кулагы укур уксын деп, айтты.

ОН КЫСКА ТҮНГЕЙЛЕП АЙТКАНЫ.

ПРИТЧА О ДЕСЯТИ ДѢВАХЪ.

Исус Христос айткан: Кудайдын каандыгы, жарыткыштарын алганча, күйөгө удра чыккан он кыска түңгей болор. Алардын бежүү керсү, бежүү сагыжы јетпес болгон. Сагыжы јетпестери жарыткыштарын алала, маин албагандар. Керсүлери жарыткыштары была маин алганча чыккандар. Күйо саадаганда, ончозы үргүледи, уюктай берди. Түн ортозында кыйгы угулды: мна, күйо клат, аа уткуй чыгыгар, деп. Он кыстар ончозы турагалып, жарыткыштарын јазап алдылар. Сагажы јетпестери керсүлерине айттылар: маигардан биске перижигер, жарыткыштарыбис күйбей, өчүп јат, тедилер. Керсүлери айттылар: биске дее, слерге дее тутак болбозын деп, слер

пистен алганча, парып садучилардан боюгарга садып алыгар, теди. Алар май садып аларга парган тушта, күй келди. Белен кыстар анын была тойго кожо киришти, алардын кинде эжик жабылды. Май садып аларга парган кыстар келеле, айттылар: э Каан! биске эжик ачып перигер, тедилер. Ол аларга каруун берип айтты: слерге чын айдып турум, слерди пилбессим, деп. Мунун учун слер, кижиги Уулынын келер күнүн, чазын билбесте, качандаа уйгу болугар, теди.

ИСУС ХРИСТОСТЫН ПАЖЫНА КЫЙМАТ МИРО (МАЙ) УРГАНЫ.

Возліаніе на главу Ісуса Христа драгоцѣннаго мира.

Ісус Христос Виѳаніядагы капкаш палулу Симоннын үинде оттурарда, бир үй кижиги кыймат миро (май) алып келди. Ол кыин жаткан тушта, жакшы житту миро майды Анын пажына урды. Үренчиктери муны көрөлө, арбанып, пу мундый паалу немени нерек темей үреп жат; анын ордына аны кыйматка садып, тиленчилерге пергидий эде, тештилер. Ісус Христос алардын пу сөзін угала, айтты: үй кижее пулгак сөсти не айдазыгар? Ол Маа жакшы этти. Тленчилер слер биле качандаа кожо болор; Мен десе слер биле жаантаин кожо болбоссым. Пу жакшы житту мираны эдиге уруп, Менин сөбгимди жуарга пелендеди. Слерге чын айдып турум; Евангелие кайдала жарлалза, пу үй кужинин эткени ундулбас, текши айдылар, теди.

ИСУС ХРИСТОС ҰРЕНЧИКТЕРИНИҢ ПУДЫН ЖУНГАНЫ.

УМОВЕНИЕ НОГЪ УЧЕНИКОВЪ.

Исус Христос кижилердин аргазы керегинде кыйна-
тырып өлөттөнүн, үчүнчи күнүнде тирилип тураттанын
озолоп пилип, кыйнадып өлөрүм деп, үчүнчи күнүнде
тирилип турарым деп, онеки ўренчигине озолоп айдып
жүрген; же, алар, Анын пу айткан сөзүн, билелбей жүрген-
дер. Кыйнаттырар өи једерде, Ол ўренчиктерине база
айткан: палдарым! өим једип клаат; удабас слер Менен
јада каларыгар, деп. Је, алар пу айткан сөсти база
көксине алынбай, ўзери бойлоры плаашкандар, онеки
боибистин кажыбис улу болор деп? Айдарда Исус Хри-
стос, аларды улуурканбазын деп, ўредип айтты: кемигер
улу болоин дезе, кулдый болзын, теди. Муны айдала, бои-
нын каттанчызын чечип салала, кол арткышты курча-
нып алала, кол јунгушка су уруп, ўренчиктеринин пу-
дын јунуп, паа кол арткыш была артты. Анын кинде
каттанчызын киип алала, айтты: слерге нени эткенимди
пилип јассаар ба? Слер мени Ўредүчи, Каан деп јасса-
ар, айтканыгар чын; же Мен Ўредүчи, Каан боим, пуду-
гарды јунганымда, слер дее аниип ок ўзери боюгардын
пудугарды јунуп жүрүгер. Каниип Мен эттим, аниип слер-
ди дее, этсин деп, слерге јозок бердим, теди. Муны ай-
дала боинын ўренчиктери биле аш јирге оттуруп, бир
калаш алып, аны алкап, сындырып, боинын ўренчикте-
рине берип, айтты: алыгар, јигер; пу Менин эдим, теди.
Анын кинде кызыл аракылу аяк алып, аны алкап, ўрен-
чиктерине берип, айтты: мунаг ончогор ичигер; пу Ме-

нин Каным, жангы кереес; ол слердин, көптөрдин учун төгулүп туру. Мени эзеп муныйда эдип жүрүгөр, теди. Анын кийнде Исус Христос алар была база эбеш кучындажып, канийи Анын салымы была кылынып жүреттенин айдып береле, айткан: Мен тегерее чыгала, слерге коот эдер Кудайдын Агару Тынын іерим; Ол Менин неле айтканымды слерге эзедип, ончозына үредер, теди. Исус Христос аларга база айткан: Мени сүүген кижжи, Менин салымым была кылынып жүрер, андый кижжини Адам даа сүер, Бис аа келип, анын ичинде өргөө эдерибис, теди. Муны айдала, боина жандайтан кижжилер учун мөргүйле, үренчиктерин алганча, Елеон кырга чыкты.

ИСУС ХРИСТОСТЫН КЫИНГА БЕРИНГЕНИ.

О ПРЕДАНИИ ИСУСА ХРИСТА.

Іудей абыстары, удулары Исус Христоско өчөжип, Аны некеп жүргендер, ненин учун десе? Ол алардын ичи биле кара болуп, тыжы была ак болуп жүргенин пурулап жүрген. Айдарда, алар калыктап жалтанып, Аны жартын өлтирип болбой, туюка өлтирерге жөптөштилер. Исус Христостын онеки үренчигинин бирүүзи жаман санаалу болгон; анын ады Іуда. Исус Христостын кыйнадып, өлөр өи једерде, ол Іуда, көрмөс кидирген сагышка салдырып, акчаа јилбиркеп, Іудей удуларына барада, айтты: маа нени береригер? Мен слерге Исус Христосты берип іеин, теди. Айдарда, алар аа одус мөнгүн акча бердилер. Іуда акчаны алала айтты:

менин биле кожо барыгар; мен кемди окшозом, ол Исус болор, анан билип, Аны тудуп алыгар, теди. Аниип Иуда улулар была јоптөжип турган тужунда, Исус Христос Гефсиманиядагы садка киреле, үренчиктерине айтты: бүгүңги түнде слер ончогор Мени таштаирсаар; Кудайдын чиминде чилгени мундый: күдүчини соксом, үүрлү койлоры тозып парар деп, тирилип турала слерди Галилейде уткуирым, теди. Айдарда Петр үренчик Аа айтты: ончолоры даа Сени таштаза, мен Сени јердее таштабассым, теди. Исус Христос аа айтты: пүгүңги түнде, куштын эркеги кыйгыргалака Мени билбессим деп үч каттап айдарзын, теди. Петр айтты: Сенин биле кожо өлгүдй дее ползо, Сени таштабассым, теди. Мунун кинде Исус Христос үренчиктерине айтты: Мен парып мөргүп келгинче, слер мунда уюктабай оттуругар, теди. Аниип айдала, бои была кожо үч үренчигин алганча, кедери барып, јерге тизелене түжүп, мөргүп айтты: э Адам! пу аяк Менен јаза паргыдый болзо, паазын; је, Менин күүнимче болбозын, Сенинче болзын, теди. Анида мөргүйле, үренчиктерине келди; алардын уюктап јатканын көрөлө, айтты: Менин биле пир дее час уйлу болбодыгар ба! уюктабагар, мөргүгер, јеткерге түштигер, кижинин тыны омок, эди уян, теди. Аниип айдала, парып паза мөргүди. Үч каттап аларга келип, уюктаганча јатканын көрди. Ол аниип мөргүп турарда, Анын тери, кан чылап, јерге тамып турды. Үренчиктерине үчүнчизин келеле, айтты: Кижинин Уулы килинчектүлердин колына перилер өи једип келди; туругар, муна, Мени кизи колына переттен кизи једип клаат, теди. Ол муны айдары была, јепселдү черү кижилер једип келдилер; алардын алдынап Иуда паштап келеле,

Иисус Христосты окшонды. Айдарда, үренчиктеринин бирүүзи, кылыжын кыннаг суура тартып, улу абыстын кулынын бир кулагын кезе сокты. Айдарда Иисус Христос айтты: кылыжынды кынга сук; кылыш көдүргөн кижини кылыштанг ок өлөр. Мен Адамнын берген аягын ичпес педем? Мени тудуп аларга келген, черүден артык тоолу, Ангелдарды Маа те берзин деп, Адамнан сурап албас деп турун ба? теди. Анын кинде паа кижинин кулагын ордына жаба тудуп, жазып ийди. Анын кинде Аны тударга келген кижилерге айтты: кадранды, шогчыны тударга келгендй кылышту, рчакту Маа не келдигер? Мен күннүн заин церкведе үредип, слер биле кожо оттурганымда слер Мени албаганзаар, же, эмди слердин өйгер једип, түнериктин табы полды, теди. Ол тушта Анын үренчиктери муны көрөлө, Аны таштап кача бердилер.

ИИСУС ХРИСТОСТЫ УЛУ АБЫСТАР ЈАРТЫЛА- ГАНЫ.

Судъ надъ Иисусомъ Христомъ у первосвященниковъ.

Черү кижилер Иисус Христосты улу абыстар, јурттын улулары, пичикчилери јуулушкан јерине алып келдилер. Айдарда улу абыс Иисус Христостын үренчиктеринин учурын, үредип айдып јүргөн сөзинин учурын сураирда, Ол айтты: Мен үредүүмди элге јарт айдып јүргеним. Качан даа болзо, Мен Іудейлердин јуулужатан синагогында, церкведе үредип јүргеним, туюка пир дее сөс айтпадым. Мененг не сурайзын? уккан кижилер-

деп сура; аларга нени айтканымды, неге уредкенимди алар билер, теди. Ол мунтип айдарда, јуук турган јалчылардын бирүүзи, Аны јаагына соголо, айтты: Сен каруунды улу абыска анип айдып турун ба? деп. Аа Иисус Христос айтты: айтканым јаман болзо, јаманын көргүс, јакшы болзо, Мени не соктын? теди. Айдарда улу абыстар, улулар, ончо синедрион Иисус Христосты өлтирерге, Аны каралап пурулаирга, төгүн керечилер педреди, педрезе дее, таппады, керечилер көп тее келзе, алардын керелеп айтканы, ончозы төгүн полуп, кереке јарабады. Калганчизында эки төгүн керечи келеле, айттылар: бис Анын Кудай өргөозин оодып, үч күнге пүдүрерим деп, айтканын укканыбис, тедилер. Айдарда улу абыс турагалып Аа айтты: не унчукпайзын? алардын Сени пурулап, угузуп турганын угуп турун ба? теди. Иисус Христос унчукпай турды. Айдарда улу абыс айтты: түрү Кудайдын ады была Сени шертеп сурап турум: писке айт: Кудайдын Уулы Иисус Христос Сензин-ба? теди. Иисус Христос аа айтты: сен айдып турун; анаг болгой слерге айдаин: Кижи Уулы күчтин онгында оттуруп, пулут была клаатканын көрөригер, теди. Айдарда улу абыс боинын киимин јара тартып иеле, айтты: ол Кудайды јамандап туру; биске база керечи не керек? Анын Кудайды јамандап айтканын, эмди слер укканзаар; слерге канида көрүнүп туру? теди. Алар айттылар: Анын пуруу өлүмге, тедилер. Ол тушта алар Анын јүзүне түкүрүп, јаагына согуп туруп, айттылар: Иисус Христос! Сени кем сокты? танып, писке айдып пер деп, электедилер.

ПЕТР АПОСТОЛДЫҢ ИСУС ХРИСТОСТОҢ ЈАНА ТҮШКЕНИ.

ОТРЕЧЕНИЕ АПОСТОЛА ПЕТРА.

Исус Христостың киининен Петр, паза пир үренчиги эже паадылар, ол үренчик улу абыска таныш полуп, Исус Христос была кожо улу абыстың аилына киришти; Петр дезе эжиктиң тыжында турагалды; айдарда, улу абыска таныш Иоанн үренчик чыгып, эжик саккып турган үй кижее айдала, Петрды аккирип паады. Ол тушта, эжикчи кул Петрге айтты: Исус Христостың үренчиктеринин бирүүзи сен бе? теди. Ол юк, теди. Айдарда, кулдар была јалчылар, соок болордо, от одуруп, јылынып тургандар. Петр аниип ок алар была јылыныжып турган. Анда улу абыстың база бир кулы, ол кижилерге айтты: пу даа Назорей Исус была кожо болгон, теди. Айдарда Петр, ол кижини билбесим деп карганып айтты; анча мынча болгон кинде, анда тургандардын кажылары пазып келеле, Петрге айттылар: чындап сен дее алардын бирүүзи болорзын; сениң эрмегин таныдып јат, тедилер. Айдарда Петр, Исус Христосты билбесим деп карганып, шилтенип тура берди. Айдарда, куштын эркеги кыйгыра берди. Ол тушта Исус Христос Петр јаары кая кӊрди. Айдарда, куштын эркеги кыйгырардан озо; Менен үч каттап јана тўжерзин деп, Исус Христостың айткан сӊзин Петр эзеп алала, чыгып барып, ачуун ийляды.

ИСУС ХРИСТОСТЫ САДКАН ІУДАНЫҢ ӨЛҮМИ.

СМЕРТЬ ІУДЫ ПРЕДАТЕЛЯ.

Таң жарып келерде Іудей улулары, улу абыстары Иисус Христосты жаргаа база алдыртып алдылар, Иисус Христос аа кирип келерде, алар айттылар: Христос Сен зын ба? биске айт, тедилер. Ол айтты: Слерге айдар болзом, слер пұдпессеер, слерден сураир болзом, каруун айтпассар, Мени божотпоссаар. Эмди кижі Уулы Кудайдын кўчининг онгында отургайла, теди. Айдарда, Сен Кудайдын Уулызын ба? тедилер. Ол айтты: айтканыгар чын, деп. Ол тушта алар кыйгырыжып айттылар: биске база не керек, керечи нерек? Эм боинан укканыбис тедилер. Анын кинде Иисус Христосты пуулап алала, Понтій Пилат деп улу бійге Аны алып паадылар. Айдарда, Иисус Христосты садкан Іуда үренчик, Иисус Христосты өлтирерге жаргы пұдкенин угала, ичинде кемзинип, Иисус Христосты садып алган, одус мөнүн акчазын улу абыстарга таштай береле, айтты: пуруу јок канды слерге садып, килинчек эттим, теди. Алар айттылар: биске керек беде? Боюн билерзин, тедилер. Айдарда, Іуда анаг чыгып барала, агашка пуунып ійди; анаг түжүп оодыла, ичи карды эндериле берди. Улу абыстар ол акчаны алала, айдыштылар: пу акчаны церквенин каирчагына саларга јарабас, ол де-зе каннын паазы, деп. Айдарда үзери јоптөжеле, ол акча была кедертин келген кижилердин сөөгүн јуарга, көөшчинин јерин садып алдылар. Ол јер, эмдиге јетре, кан јери деп адалып јадыр.

ИСУС ХРИСТОСТЫ ПИЛАТ ЖАРГЫЛАГАНЫ.

Судъ надъ Исусомъ Христомъ у Пилата.

Эртеңизи күн, Каиафа деп улу абыстан Исус Христосты Пилат бийдин үине алып паадылар. Айдарда, Пилат чыгып келеле алардаг сурады: пу кижини нези били пурулап жассар? теди. Алар аа айттылар: Ол пурулу болбозо, бис Аны саа акелбес эдебис. Бис дезе, мунаг мундый пуруу таптыбис: Ол калыкты пулгап, калан бердирбей, боин, Улу Бий Христос мин деп айдып жадыр, тедилер. Айдарда, Пилат боинын үине киреле, Исус Христосты кычырып алала, Аа айтты: Сен Іудейдин Улу Би ба? теди. Исус Христос аа айтты: Мениг пашкаруум пу элдеги эмес; пашкаруум пу элден болзо; Мени Іудейлерге алдырбазын деп, кулдарым Мениг учун туружар эде, теди. Пилат Аа айтты: айдарда, Сен улу Бий зыг ба? теди. Исус Христос айтты: сен айдып турун, Мени улу Бий деп. Чынды керелеирге Мен туулганым, анын учун элге дее келгеним. Кем чындыктаг болзо, үнүмди угуп жадыр, теди. Пилат Аа айтты: чындык тегени не? теди. Муны айдала, Іудейлерге ойто чыгала, айтты. Пу кижиден бир дее пуру таппай турум, теди. Улу абыстар была улулар Исус Христосты пурулап турарда, Ол аларга бир дее сөс айтпай турган. Пилат Исус Христос жаар паштанып, айтты: угуп турун ба, алардын канча пуруунды угузуп турганын? теди. Је, Ол аа бир дее каруун айтпай турды. Бий Исус Христостын унчукпай турганына танаркап турды.

ИСУС ХРИСТОСТЫ ӨЛТИРЕРГЕ ЖАРГЫЗЫН ПҮ- ДҮРГЕНИ.

ОСУЖДЕНИЕ ИСУСА ХРИСТА НА СМЕРТЬ.

Пасха пайрам учун, өлүмгө пурулу кижилердин кажызын жон божотсын деп сураганда, Иудейдин улу би аны пождотон болгон. Ол тушта жаргаа кирген Варавва деп, шокчи кижин болгон. Жон жуулужуп келерде, Пилат алардан сурады: кажызын пождосын деп жассыгар, Варавваны ба, Христос тийтен Исусты ба? теди. Улулар была улу абыстар жонды үредип, Варавваны суратты. Айдарда, Пилат айтты: аниктаганда Христосты кайдаин? теди. Жон кыйгырыжып айттылар: аны креске керип кой, керип кой! тедилер. Пилат айтты: Ол не жаман этти? мен Ананг пир дее пуру таппай турум, теди. Же, жоннын улулары кырчуурып, кыйгырыжып айттылар: Аны креске кере тарт! деп. Пилат аргазын таппай, калыктын түймегени тынгий бергенин көрөлө, су алып, калыктын көзинче колын жунуп айтты: пу актудын канына мен пурулу эмессим, слер көрүп туругар, теди. Айдарда, ончо калык кыйгырыжып айтты: Анын каны биске, бистин балдарыбиска полгой тедилер. Пилат жоннын күүнине болуп, Исус Христосты черүге соктырала, креске керерге берип ийди. Айдарда черү кижилер, инеликтү агаштан вѣнец толгон, Исус Христостын бажына салдылар; чоккум кызыл кийим кидирип переле, айттылар: Иудейдин Кааны! сүгүнүп тур, тийле, Аны жаака согуп тура бердилер. Айдарда, Пилат Исус Христосты Иудейлерге база алчигып келеле, айтты: Мунанг пир дее

пуру таппаганымды слерди пилзин деп, Аны слерге алып чыктым, теди. Айдарда инелик вѣнецту, чоккум кызыл кѣмдү Исус Христос калык јаар чыгып келерде, Пилат айтты: муна кижини! теди. Айдарда, кулдар была улу абыстар Исус Христосты көрблө, Аны керип кой! керип кой! деп, кыйгыра бердилер. Пилат айтты: Аны слер алып керип койгар, мен Анаг пуру таап албай турум, теди. Иудейлер айттылар: бисте закон бар, законубисча Да өлбөргө керек, Ол боин Кудайдын Уулы Мин деп айткан; Сен Аны пожодып ийзен, Кесарьга наади болбоссың. Боин улу бий мин деп айткан кижини, Кесарьга каршу болоттон тедилер. Айдарда, Пилат Исус Христосты пожодып полбой салала, Аны креске кере тартарга Иудейлердин колына перип ийди.

ИСУС ХРИСТОСТЫ КРЕСКЕ КЕРЕ ТАРТАНЫ.

КРЕСТНОЕ СТРАДАНИЕ ИСУСА ХРИСТА.

Черү кижилер Исус Христосты сөкүлөп айткылайла, Анын кере тартыраттан крезин боина жүктендирип береле, креске кере тартарга алып паадылар. Исус Христос ол крестин уурына пастырып, чилап, жігыла берерде, Анын крезин, жолдо туштаган Симон деп кижее жүктеп берип, алып паадылар. Исус Христостун кининен көп кижини эежип прааткан; алардын аразында, Да ачынып, ийлажып, сыктажып уй кижилер эеже прааткандар. Айдарда, Исус Христос пу ийлажып прааткан уй кижилерге айтты: Иерусалимнын балдары! Маа ийла-

багар; је, балдарыгар была боюгарга ійлагар; ичи ту-
убас, эмчигин эмиспес кижн кежиктү деп айдылган күн
једип клаат; ол тушта айдарлар: туулар јемирлип үстү-
биске түжигер, межеликтер үстүбисти цүркегер деп;
јажыл пүрлү агашка мундый полуп турганда, кургак
агашка не болгой не? теди. Исус Христос была кожо
эки кара сагышту, шокчи кижини алып прааткандар. Гол-
гофа деп јерге келеле, Исус Христоско өт кошкон ук-
сус ичерге бердилер, је, Ол аны тадыйгеле, ичпеди.
Анын кинде Аны, Анын была кожо акелген эки кара
сагышту шокчы кижини, бирсин он јанына, бирүүзин
сол јанына креске кере тартып койдылар. Креске ке-
ре тартылган Исус Христос, боин кыйнаган кижилер
учун мөргүп, айткан: Э Адам! алардын килинчегин таш-
та, алар дезе, нени кылынын турганын билбей јадылар,
деп. Крестин јанынча эртип прааткан кижилер, Аны
сөкүлеп, баштарын јайкап, айдып тургандар: э өргөни
оодып, үч күнге пүдүреечи! боюнды аргала. Сен Кудай-
дын Уулы болзон, крестен түш, тедилер. Бйлер биле
абыстар Аны аниип ок сөкүлеп айдып турдылар: өскө-
лөрдн аргалаган бои, боин аргалап болбой јат; Ол Из-
раилдын Улу Би болзо, эмди крестен түшсин, бис Аа
пүдели, тедилер. Ол тушта крестин јанында, үй кижилер
биле Исус Христостын энези тургандар. Исус Хри-
стос боинын энезин көрөлө, анда ок турган, Иоанн үрен-
чиги јаар көрүп, энезине айтты: Э үй кижн! Сенин
Уулын муна пу, теди; муны айдала, үренчигине айтты:
Сенин Энен пу туру, деп. Анаг бери ол үрен-
чик Исус Христостын Энезин боина јүргүскен. Исус
Христос была кожо креске кере тартырган, кара сагыш-
ту шокчи тижилердин бирүүзи, Аны сөкүлеп айтты: Сен

Христос болзон, боинды даа, бисте дее аргалап ал, теди; бирүүзи боинын нөкөрүн токтозып, айтты: боюн мундыйга жаргылалган туруп, Кудайдан корукпайзын-ба? Бис эткен иштерибиске туружарын алынып, бис орынду жаргылалганыбис: Ол дезе, бир дее жаман этпеген, теди. Муны айдала, Исус Христос жаар каяланып, айтты: э Каан! каандыгына жетсең, мени эзеп ал, теди. Аа Исус Христос айтты: бүгүн ок Менин биле кожо райда болорзын, теди. Ол тушта алты частан ала, тогус часка жетре ончо жерге карачкы түшти; тогузынчи часта Исус Христос улу үнденип айтты: Или! Или! лама савахәани э Кудайм! Кудайм! Мени нерек таштадың теген сөс. Айдарда, анда турган кижилердин кажылары муны угала айткандар: Ол Илияны кычырып жат; акыр, Илия келип, Аны крестен түжүрүп алгай не, көрөли, тедилер. Анын кийнде Исус Христос, эмди ончо пүтти деп билеле, чиминче болзын деп, айтты: суузап жадып, деп. Анда турган черү кижилердин бирүүзи түгүрүп барала, мешке алып, укус была толтурды, аны таяка саип алып, Исус Христостын уузына жаба тутты. Исус Христос укустан тадыйгеле, айтты: пүтти! деп. Анын кийнде база бир үнденип айтты: э Адам! Сенин колунга тынымды берип турум, деп. Муны айдала, бажын эңилтип, тынын салып йди. Ол тушта Кудайдын өргөзиндеги көжөгө бажынан ала, төмөн түжүрө эки папка жыртылып паады; жер силкинип, таштар оодылып, межиктер ачылып, өлгөн акту кижилердин сөөктөри тирилип турала, көп кижилерге көрүнди. Айдарда, Исус Христосты каруудап турган јүстин би биле черүлер, жердин силкингенин, неле болгонын көрөлө, тын коркуп, айттылар: чиндап даа Ол Кудайдын Уулы болуп

тыр, деп. Андагы турган кижилердин кажылары пу сүрееттилі кайкалды көрүп, төштөрүн согунуп жана бердилер.

ИСУС ХРИСТОСТЫН СӨӨГИН МЕЖИКЕ САЛГАНЫ.

ПОГРЕБЕНИЕ ИСУСА ХРИСТА.

Пасха пайрамнын алдындагы пятница күнде Іудейлер, өлгөн кижилердин сөөктөри, суббот күнге жетре, кресте туруп калбазын деп, Пилат пийге јуулужуп келеле, сурадылар: креске керип койгон кижилердин јодолорын сындырып, крестен түжүрүп алалы ба? деп. Пилат түжүрүп алыгар, теди. Айдарда ійген черү кижилер келеле, паа эки шокчинын јодолорын сындырала, Ісус Христостын јодозын сындыралы тезелер, Ол өлүп калтыр; айдарда, Анын јодозын сындырбадылар; је, ол черүлердин бирүүзи Ісус Христостын кабыргазын тида была саип ійди, ол тушта кабыргазынан су была кан акты. Кеч кирип келерде, Аримаөей јеринен Іосиф деп, пай кижі Пилатка келеле, Ісус Христостын сөөгин јуарга сураирда, Пилат јөбин перди. Айдарда, Іосиф Ісус Христостын сөөгин крестен түжүрүп алала, аны ару ору была оройло, таштан ойгон јангы межике салып койоло, јаан таш была эжигин пазырып койип, јана берди. Магдалина Марія, паза цир Марія межиктин јанында јада калдылар. Пятницанын эртеңизи күн, Фарисейлер биле улу абыстар Пилат пийге јуулужуп келеле, айттылар: бибиес! ол мекечи, үч күннүн кинде

тирилип турарым деп айтканын, бис эзеп алдыбис; Анын үрөнчиктери түнде келип, уурлап алала, Аны тирилип турды деп, калыка айтпазын деп, Иисус Христостын межигин үч күнге жетре каруулдаирга, жакылгаан салыгар, тедилер. Аларга Пилат айтты: слердин каруулыгар бар; боигар билгенигерче, парып каруулдагар, теди. Айдарда, алар барала, тажына печет салып, межигине каруул тургузып койдылар.

ИИСУС ХРИСТОСТЫН ТИРИЛИП ТУРГАНЫ

ВОСКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО.

Суббот күн эрткен кинде, Марія Магдалина, Іаковтын Марія, база Соломія Іисус Христосты парып сүрткүштеирге, жакшы житту май садып алдылар. Недѣленин паштамы күн, Магдалина Марія эртен эрте, таң жарыгалака, межике парала, көрзө, межиктин тажы ачылып калганын көрди; айдарда ойто жүгүрүп келеле, Петр биле Іоаннга айтты: Кааныбисти межиктен алып партыр, Аны кайда салган болбогой, билбей жадым, теди. Анын алдында, жердин силкингени сүрекей жаан болгон. Ол тушта Кудайдын Ангелы тенгереден түжүп, межик уузындагы ташты аңдарып іеле, үстүне оттуруп койгон; Анын көргөн көзи чагындый болгон, кійген кіими, кардй ак полгон; межик каруулдап турган черүлер анан коркуп тырлажала, өлгөн кижидй болуп паадылар. Ол ок күн өскө үй кижилер, эртен эрте межике клаадала, эрмектештилер: межик уузындагы ташты биске кем ачып

пергейне? деп. Анан келеле көрзөлөр, таш аңдарылып калганын көрдилер; анызы жаан таш болгон. Алар межик ичине киреле, Иисус Каанын сөбгин таппадылар. Алар муны билелбей, алаң полуп турарда, кенетин алардын алдына жаркынданып эки Ангел көрүнүп тура баады. Ый кижилер коркуп төмөн көрүп турарда, Ангелдар айттылар: слер түрүди өлгөннүн аразында не пед-реп жазыгар? Ол тирилип турган; Анын жаткан жери пу, келип көрүгөр. Эмди мендей парып, Анын үренчиктерине, Петрге айдыгар: Каан тирилип турды, Галилей жеринде слерге туштаир; Анын айтканы была слер Аны анда көрөригер, теди. Айдарда, алар Иисус Христостын айткан сөзин эзеп алала; межиктен чыгала, сүреетип дее, сүгүнүп дее үине жүгүрө бердилер. Алар үине келеле, неле көргөннүн, уканын үренчиктерге айдып пердилер.

ИСУС ХРИСТОСТЫН МАГДАЛИНА МАРИАА КӨРҮНГЕНИ.

Явление Иисуса Христа Марии Магдалинѣ.
Петр биле Иоанн, ый кижилерден Иисус Христостын тирилгенин угала, межик жаар жүгүрдилер; же Иоанн Петрден чйрак полуп, капшагай жүгүрүп, межике озо жеделе, энгилип көрзө, жаньс ла орулары жатканын көрди; межик ичине кирбеди. Аны эже келген Петр, межике кирип, жаньс пок орулары жатканын көрди; Иисус Христостын бажына тарткан плаады оруу была жаткан

эмес, пашка түрүп, өскө жерде жатканын көрди. Ол тушта наа озо колген Иоанн межике кирип көрөдү, Иисус Христостун тирилгенине пүтти; алар десе, Анын тирилеттенин чимнен билгелек полгондор. Аниип үренчиктер ойто жанып келдилгер. Марія межиктин жанына туруп, ийлат турган. Аниип ийлап тура, межик ичине энгилип көрөдү, Иисус Христостун сөбги жаткан жеринде ак кимдү эки Ангел оттурганын көрди, пирси баш жанында, бирүүзи пут жанында. Алар аа айттылар: сен не ийлайзын! деп. Ол аларга айтты: Каанымды межиктен алып партырлар, Аны кайда салган полбогой, пилбей жадым, теди. Муны айдала, жандра пурулуп келзе, алдында турган Иисус Христосы көрди, же, Аны Иисус Христос деп таныбады. Иисус Христос аа айтты: э үй кижилер! сен не ийлап изазын, кемди педреп изазын? теп. Марія Аны, ол садтын эези полор деп подоило, Аа айтты: э биим! Аны мунаг сен алган ползон, Аны кайда салдын, маа айдып пер, мен Аны алаин, теди. Иисус Христос, Марія! теди. Ол Раввуни! теди. Раввуни тегени, Үредүчи теген сөс. Иисус Христос аа айтты: Маа тийбе, Мен Адама чыккалагым, же карындаштарыма барып айт: Слерге Ада болгон Адама, слерге Кудай болгон Кудайма чыгадым деп, айтканымды айт, теди. Марія парып, Иисус Христос Каанды көрдим, Ол маа муну айтты деп, ийлажып, сыктажып турган Иисус Христостун үренчиктерине айдып перди.

ИСУС ХРИСТОСТЫНГ ЕММАУС АЙЛГА ПРААТКАН ЭКИ ҮРЕНЧИГИНЕ, БАЗА ӨОМА БЫЛА ӨСКӨ УРЕНЧИКТЕРГЕ КӨРҮНГЕНИ.

Явление Исуса Христа двумъ ученикамъ шедшимъ въ Еммаусъ и прочимъ ученикамъ вмѣстѣ съ Өомою.

Магдалина Марія была, база пир Марія Исус Христостынг тирилгенин үренчиктерге айдарга парып, жасалар, Исус Христос аларга туштайла, сүгүнүгер! деп, айтты. Алар жүуктап пазып келеле, Анынг пудунан кучактай алып, Аа пажырдылар. Айдарда Исус Христос аларга айтты: корукпагар, үренчиктериме барып, аларды Галилейге паазын деп, анда Мени көрөрлөр деп, айдыгар, теди. Ол ок күн Апостолдордынг экүүзи Иерусалимнанг алтон стадия кедери турган, Еммаус аилга прааткандар. Алар јолой праадып, Иерусалимда неле полгонын куучиндажып, салыштырып праатканда, Исус Христос, бои аларга жүуктап келеле, алар была кожо паады; је, алардынг көстөри пөктүлү полуп, Аны таныбадылар. Айдарда Ол аларга айтты: слердинг јолой праадып пу салыштырып праатканыгар, ачуурканыгар не полотон? теди. Алардынг пирүүзи Клеопа айтты: пу күндерде не полгонды, Иерусалимга келгендердинг билбези јаныс Сен бизинг? теди. Ол айтты: ол не болотон? теди. Алар айттылар: Кудай алдында, элдинг алдында ижи биле, сөзи биле күч болгон пророк, Назорянин Исус Христоско не болгонын; каниип улу абыстар была бйлерибис Аны өлүмге јаргызын пүдүрүп, креске керегин куучиндаптыбыс. Израильды аргалайтан Ол полор деп, пис иженген эдебис, је, мундый полголы, пүгүн

үчүнчи күни. Бистинг үй кижилердинг кажылары писти тагаркаттылар: алар пүгүн эртен эрте межик јанында полгондор, је, Анын сөбгин таппадылар; келеле, Аны түрү деп айткан, Ангелдардын көрүнгенин көрдибис деп, айттылар. Бистенг, кажылары межике парала, көрзө, үй кижилердинг айтканынча ок полды, је, Анын боин көрбейдилер. Айдарда, Иисус Христос аларга айтты: э сананбастар, пророктордын озолоп айтканына лтам пүтпес, катту жүректүлер! Иисус Христос кыйнадып, поинын магына киреттен эмес педе? теди. Аниип айдала, Моисейден ала, ончо пророктордын чиминде айткан боинын учурын јартын айдып перди. Паа парып јаткан аилга једип келерде, Ол анаг ары бараин теген дий полды. Алар аны токтозып айттылар: пис биле мунда токтогор, күн дее кечке сабыла берди, деп. Айдарда, Ол алар была үйге кирип, токтоп калды. Иисус Христос алар была аш јирге оттуруп, калаш алып, аны алкап, сындырып аларга берди; ол тушта алардын көстөри ачылып, Аны Иисус Христос деп танып алдылар; је Ол, ол ок тушта, аларга көрүнбей калды. Айдарда, алар үзери бойлоры айдыштылар: Ол пис биле јолой клаадып, чим учурын айдарда, јүрегибис күйген эмес педе? тешгилер. Алар ол ок часта мендей, Јерусалимга ойто келеле, онбир Апостолдорго, алар была кожо оттурган кижилерге туштадылар. Апостолдар айттылар: Каан чындап тирилиц тир, Петрге көрүнди, тедилер. Плар јолдо не полгонын, Анын калаш сындырганынан, аларга канида танытканын айдып пердилер. Алар аниип эрмектежип турарда, Иисус Христос алардын ортозына тура барып, айтты: слерге амыр болзын! деп. Алар ийменип, коркуп парала, көрүп турганыбис сүр болор ба деп, санадылар. Иисус

Христос аларга айтты: не иймендигер, ненин учун жүре-
гигерге андый санага кирет? колы пудымды көрзөгөр,
пу Мен Боюм мин; сүрде, Менде көрүп турган дый,
эт сөөк жок, теди. Муны айдала, аларга колы пудын
көргүсти. Алар сүгүнчен боинча кайкап, јетре пүдүн-
бей турарда, Ол аларга айтты: слерде мунда јирге
неме пар-ба? теди. Алар Аа эбеш куйкалаган балык,
паза кабагалу мөт пердилер. Ол алып, алардын көзин-
че јиди; анын кийнде, аларга айтты: Мен слер биле
јүргенимде, слерге айтканим: Менин керегимде Мои-
сейдин законунда, пророктордын пичигинде, псаломдор-
до чилгенинче полоттон тегеним, эмди анийда полгоны
пу, теди. Ол тушта алардын сагыжын чимде чийгенине
ойгорты. Анын кийнде, аларга айтты: озо канийда чил-
генинче, анийда Христос кыйнадып, үчүнчи күнинде өл-
гөнинең тирилип турар деп, Анын ады учун кемзинип
айдынган килинчектер ташталар деп, Јерусалимнан ала,
ончо аймактарга јарлайтан деп, чилгени андый, анида
полор: керек, слер поо керечи сеер, теди. Айдарда,
аларга экинчизин айтты: слерге амыр ползын, деп. Ка-
ниип Мени Адам ийген, аниип Мен слерди иип јадым.
Муниип айдала, аларга үүрүп, айтты: Агару Тынды алы-
ныгар, деп. Кемнинг килинчегин таштазагар, ани таш-
талар. кемдин таштабазагар. анын боинда калар, теди.
Иисус Христос үренчиктерине көрүнерде, алардын би-
рүүзи, Дидим тийтен Өома, алар была жок полгон. Үрен-
чиктер пис Каанды көрдибис тийрде, ол аларга айтты:
мен Анын эки колындагы каду орды палуун көрбөзөм,
пүтпессим, теди. Сегис күн эрткен кийнде Анын үрен-
чиктери үй ичинде болгондор; Өома даа кожо болгон.
Эжик пөктүлдүде Иисус Христос алардын ортозына тура,

барып айтты: слерге амыр ползын! деп. Муны айдала, Өомаа айтты: сабарын пери пер, эки колымды көр; колынды пер, кабыргама сугуп көр, пүтпес полбо, пүдер пол, теди. Өома айтты: Кааным менин, Кудайм менин, деп. Исус Христос аа айтты: сен көрөлө путтин, же Мени көрбей пүдерлер кежиктү, теди.

ИСУС ХРИСТОС ТИВЕРІАТ КӨЛДИН ЈАКААЗЫН- ДА ҰРЕНЧИКТЕРИНЕ КӨРҰНГЕНИ.

Явление Исуса Христа ученикамъ на морѣ Тиверіатскомъ

Исус Христос Өомаа көрүнген кинде, Тиверіат көлдин јакаазында үренчиктерине база көрүнген; көрүнгени мундый полгон: Симон Петр, Дидим тийген Өома, Нафанаил, Зеведейдын уулдары, база эки үренчик кожо полгондор. Симон Петр аларга айтты: мен палыктаирга парадым, теди. Алар пис тее парадыбис, тедилер. Паадылар, кемее кирдилер, же, ол тўнўнде бир дее палык тутпадылар. Таг жарып келерде, Исус Христос суудын јакаазында турган, же үренчиктери Аны Исус Христос деп, таныбадылар. Исус Христос аларга айтты: палдар! слерде јирге неме бар ба? деп. Алар јок, тедилер. Исус Христос айтты: шўўнигерди кеменин он јанына таштазагар, тударыгар, теди. Алар шўўнин таштайгеле, балыктын кѳбизинен шўўнин чыгарып алалбадылар. Айдарда, Исус Христостын сўўген үренчиги Петрге айтты: пу Каан, деп. Симон Петр аны Каан деп угала, кимин курганып алала, (ол дезе јыла-

гаш болгон) талайга калып йди. Өскө үренчиктери балыкту шүүнүн тартканча кемелү келдилер. (алар десе жерден рак эмес, эки жүс кол карызы кирелү болгон). Алар кемеден чыгып, суудун жарына чыгып келеле, көр-зөлөр, от одырып койгон, анын үстүндө балык жатканын, база калаш жатканын көрдилер. Иисус Христос аларга айтты: эмди туткан балыгарды алып келигер, теди. Симон Петр барып, жүс бежон үч жаан балыкту шүүнин кырга чыгара тартып келди; андый көп палыка шүүни жыртылбады. Иисус Христос аларга айтты: келип аш жигер, теди. Үренчиктери аны Каан Бой деп билеле, бирси дее, Сен кем зиг деп, сураирга, тидинбеди. Айдарда, Иисус Христос пазып келеле, өтпөк алып, аларга берди; анип ок балык перди. Иисус Христос өлгөнүнөн тирилип турганын кинде, үренчиктерине пу көрүнгени, үчүнчизи болгон. Үренчиктер калаш жип оттурарда, Иисус Христос Симон Петрге айтты: Иона уулы Симон! плар Мени сүүнинен артык Мени сүүп жассың ба? теди. Петр айтты: э Каан! андый эде, Сени сүүгенимди Сен билип жассың, теди. Иисус Христос аа айтты: козыларымды күзет, теди. Анаң экинчизын сурады: Иона уулы Симон! Мени сүүп жассың ба? деп. Аа Петр айтты: э Кааным, андый эде, Сени сүүгенимди Сен билип жассың теди. Иисус Христос аа айтты: койлорымды күзедип жүр, теди. Аа үчүнчизин айтты: Иона уулы Симон! Мени сүүп жассың ба? деп. Айдарда Петр, Мени сүүп жассың ба деп, менен үчүнчизин сурады деп, ачуланып, Аа айтты: э Кааным! Сен ончо билип жассың; Сени сүүгенимди, Сен билип жассың, теди. Иисус Христос аа айтты: койлорымды күзедип жүр, деп. Саа чынын айдып турум: сен жаш болгонунда курунды боюн курчанып жүргензин,

канаар бараин тегенинде, бараттанзын; же, карызан эки колун көдүрүп, кижее курчадарзын, барбаин теген јерге, јединдирип барарзын, теди. Пу айтканы была Петрдын кандый өлүм биле, Кудайдын ады магын чыгарарын билдиртип айткан. Аниип айдала, Мени эже бар, теди.

ИСУС ХРИСТОСТЫН ТЕНЕРЕЕ ЧЫККАНЫ.

ВОЗНЕСЕНИЕ ГОСПОДНЕ.

Исус Христос тирилип турганын кинде төртөннчи күнүнде, Анын үренчиктери Елеон тууга чыктылар. Исус Христос аларга јууктап келеле айтты: тенере биле јердин неле пашкаруу Маа берилген. Андый болгондо, эмди барып, ончо калыктарды үредигер: аларды Аданын, Уулдын, Агару Тыннын адына крестегер. Менин слерге неле айтканымды, чек чебер тударга, аларды үредигер. Кем пүдүп, креске түшсе, ол аргалалар, пүтпезе, пуруга калар. Маа јандаганлар мундый кайкал эдип јүрерлер: Менин адым была кижиден көрмөстөрдү чыгарарлар; јаны тил биле эрмектеирлер; јыланды колы была тударлар; өлгүдй неме дее ичселер, аларга кем болбос, јоболдулардын үстүне колын салзалар, алар јазылар, теди. Муны айдала, база айтты: чак түгөнгинге, ончо күндөрдүн туркунына, муна, Мен слер биле болорым. Менин слерге іер болгон Кудайдын Агару Тыны слерге түшкинче, слер Јерусалимнан чыкпагар, теди. Аниип айдала, эки колун көдүрүп, аларды алкады; аларды алкаирда, алардан кедерлеп, тенерее көдү-

рүле берди. Апостолдордын көзинен жаркынду пульт Аны көлөп йди. Аниип Исус Христос тегерее чыгып Адазнын онына оттуруп койды. Апостолдор Анын көстөн жоголып парган јеринен көстөрин албай, узака көрүп турдылар. Алар аниип көрүп турарда, аларга ак киймдү эки Ангел көрүнүп келеле, айтты: Галилей кижилери! тегере јаар не көрүп туругар? Ол Исус Христос канида слерге көрүне тегерее көдүрүп чыкты, аниип ок Анын көрүне түшкенин көрөригер, теди. Ангелдардын аниип көрүнүп айтканы, Исус Христостон айрылыштыбис деп ачууланып турган уренчиктерге, кот этти. Алар сүгүнүп Јерусалимга ойто келдилер.

АПОСТОЛДОРГО КУДАИДЫН АГАРУ ТЫНЫ ТҮШКЕНИ.

СОШЕСТВИЕ СВЯТАГО ДУХА НА АПОСТОЛОВЪ.

Исус Христос тегерее чыгарда, боинын үренчиктерине айткан: слерге Кудайдын Агару Тыны түшкнче, слер Јерусалимнан чыкпагар, деп. Айдарда, үренчиктери јангыс үйге јуулужып оттургандар. Алар аниип оттуруп јатканда, кенегин тын салкыннын табыжындей, тегерееден шуулт угулуп, алардын оттурган үнин ичине толо түшти; алардын үстү заин от-тый тилдер пөлүнип түшти. Алардын ар кажызы Кудайдын Агару Тынын алынып, пашка пашка калыктын тили биле эрмектеже бердилер. Ол тушта Јерусалимда, байрамга јуулган ар аймактан кижилер бар болгон. Алар ол шуултын табыжын угала, Апостолдордын оттурган үине јуулужуп кел-

дилер. Алар Апостолдордын пашка пашка аймактын тили биле, эрмектешкенин угала, алаң болуп, солунзынып, үзери бойлоры айдыштылар: пу пашка пашка тил биле эрмектежип турган кижилер, ончозы Галилей кижилери эмес пе? Бис мунда турган кижилер пашка пашка тилдү кижилер эмессибис пе? Алар ар кажыбистын төрөмөл тили биле эрмектежип турганын угуп турубис деп, ончолоры алаң болуп, солунзынып, үзери бойлоры, пу не болоттон деп эрмектештилер. Кажылары электеп айттылар: алар татту аракы ичкен, деп. Айдарда, онбир Апостол была Петр, калык алдына туруп коип, үн сала эрмектеп айттылар: Іудейлер, Іерусалимда јаткан кижилер! пу Менин сөзиме болгоогор: слер аларды эзирик деп јассаар, је, алар эзирик эмес; эмди дезе, түштин үчүнчи чазы; је, пу полгоны, Іоил пророктын озо айтканы была болды, ол айткан: калганчы күнде ар этгүге Агару Тынымнанг урзам, слердинг уулдарыгар, кыстарыгар соондо полоттонды озолуп пилип айдаачи болорлор; уулдарыгар көрмөк көрөр, карыларыгарга түш түжелер деп, Кудай айткан, теди. Аниип Петр, ананг ары сөс узадып, Кудайдын үредкени биле калыка Іисус Христостын учурын айтты: Анын канида пророктордонг озолуп айдыланы была, кыйнадыц, креске кере тартыраттанын, өлүп, үчүнчи күнүнде тирилип тураттанын айтты. Эмди пу турганда, Іисус Христос боинын үренчиктерине Кудайдын Агару Тынын іерим деп айтканы была, аларга ійген; мунын учун Апостолдор Кудайдын Агару Тынын алынала, пашка пашка калыктын тили биле эрмектеир болгоны пу, теди. Айдарда, андагы турган кижилер, Апостолдордын сөстөрин угала, көнүлижип айттылар: эмди бис канис-

сабис јакшы болгой не? деп. Апостолдор аларга айттылар слердин ар кажыгар, килинчегин кемзиниц, Иисус Христостын адына креске тўжўп, Кудайдын Агару Тынын алыныгар, тедилер. Алар Апостолдордын сўстўрин жарадып угуп, бир кўн ўч мун кижИ Иисус Христоско јандап, креске тўштилер. Иисус Христоско јандагандар кўннўн заин Апостолдордын ўредўўн угуп турдылар. Алар бойларынын јўбжўзин садып Апостолдорго бердилер. Апостолдор ончозына, баи была јогын тенг эдиц, текши ўлеп, берип турдылар; кўннўн заин јангыс тем биле, јангыс санага была Кудайдын ўргўўзинде јўрдилер.

Инв. № 1600